

Jaarverslaggeving 2017

Stichting ViVa! Zorggroep

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1	Bestuursverslag	4
2	Jaarrekening 2017	
2.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2017	19
2.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2017	20
2.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2017	21
2.4	Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2017	22
2.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2017	36
2.6	Overzicht materiële vaste activa ultimo 2017	45
2.7	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017	46
2.8	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2017	47
2.9	Enkelvoudige balans per 31 december 2017	62
2.10	Enkelvoudige resultatenrekening over 2017	63
2.11	Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2017	64
2.12	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2017	65
2.13	Overzicht materiële vaste activa ultimo 2017	73
2.14	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017	74
2.15	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2017	75
3	Overige gegevens	
3.1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	81
3.2	Nevenvestigingen	81

BESTUURSVERSLAG

Het bestuur van Stichting ViVa! Zorggroep biedt haar bestuursverslag aan voor het boekjaar dat geëindigd is op 31 december 2017.

Algemene informatie ViVa! Zorggroep

Missie

ViVa! Zorggroep helpt alle mensen in haar werkgebied die vragen om ondersteuning bij het versterken van hun eigen regie en welbevinden en helpt hen zo bij het bereiken van wat in hun ogen kwaliteit van leven is. Wij doen dat door het aangaan van een betekenisvolle relatie met de cliënt en diens mantelzorg(er) met persoonlijke betrokkenheid, oprechte aandacht, vertrouwen, warmte en ruimte voor ieders eigenheid.

Visie

ViVa! Zorggroep biedt een breed pakket aan diensten voor mensen van jong tot oud op het gebied van wonen, welzijn en zorg, ter bevordering en ondersteuning van de kwaliteit van leven. Dit pakket is persoonsgericht, namelijk passend bij en op maat toegesneden op de vraag en behoeften van de individuele cliënt. ViVa! Zorggroep sluit niets uit en levert of faciliteert alle diensten die de cliënt het beste ondersteunen bij de kwaliteit van leven. De inhoud hiervan wordt in beginsel bepaald door de cliënt en komt in dialoog tot stand.

Vijf rollen van ViVa! Zorggroep

ViVa! Zorggroep geeft concreet invulling aan haar missie en visie door invulling te geven aan de volgende vijf rollen:

- ViVa! Zorggroep is een brede dienstverlener op het gebied van wonen, welzijn en zorg
- ViVa! Zorggroep is een wijkgerichte dienstverlener
- ViVa! Zorggroep is een maatschappelijke partner
- ViVa! Zorggroep is een facilitator
- ViVa! Zorggroep is een expert, innovator en opleider

Juridische structuur

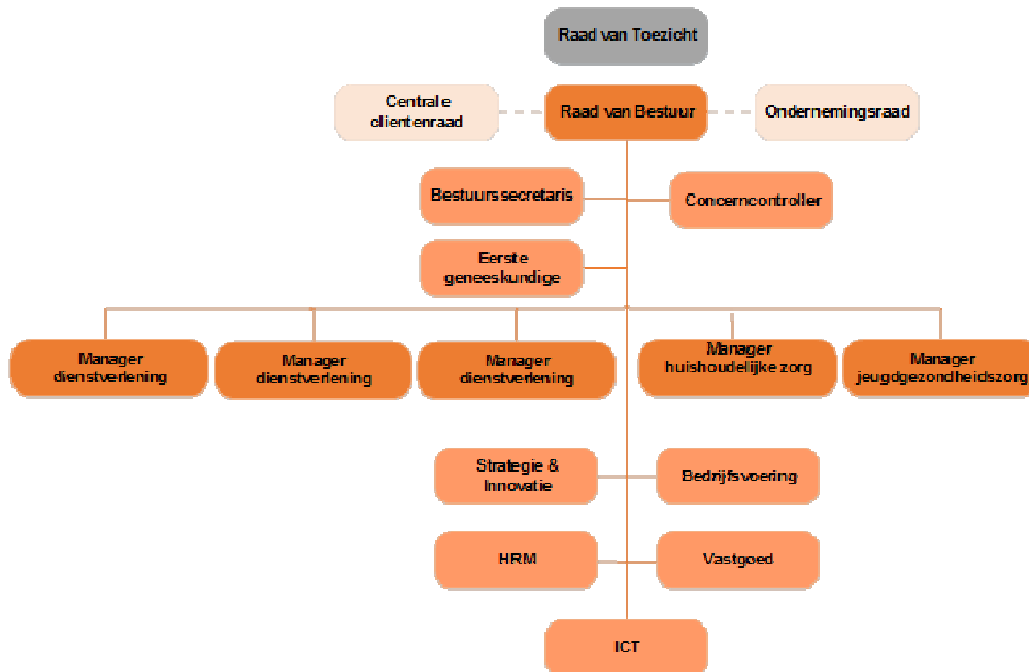
ViVa! Zorggroep voert haar activiteiten uit in de juridische vorm van een stichting. Stichting ViVa! Zorggroep is daarnaast aandeelhouder in drie besloten vennootschappen, te weten:

- Jeugdgezondheidszorg Kennemerland B.V. (100% aandeelhouder)
- ViVa! Vast B.V. (100% aandeelhouder)
- Sensia B.V. (100% aandeelhouder)

Jeugdgezondheidszorg Kennemerland B.V. is op zijn beurt 51% aandeelhouder in Centrum voor Jeugd- en Gezin Kennemerland B.V.

Organisatiestructuur

Het organigram van ViVa! Zorggroep is op de volgende pagina weergegeven.

Kernactiviteiten en werkgebied

ViVa! Zorggroep verleent diensten op het gebied van wonen, welzijn en zorg in en om haar intramurale locaties (18). Eén van deze locaties beschikt over een afdeling voor geriatrische revalidatiezorg. Daarnaast levert ViVa! Zorggroep wijkverpleging, gespecialiseerde zorg, hulp bij huishouden en ondersteuning en begeleiding in haar werkgebied. Vanuit de besloten vennootschap Jeugdgezondheidszorg en diens dochteronderneming Centrum voor Jeugd en Gezin wordt jeugdgezondheidszorg en ondersteuning aan ouders, opvoeders, kinderen en jongeren geboden.

Het werkgebied van ViVa! Zorggroep omvat de regio's Zuid-, Midden- en Noord-Kennemerland en Zaanstreek-Waterland.

Bestuur en Toezicht

Zorgbrede Governancecode

ViVa! Zorggroep heeft de Zorgbrede Governancecode geïncorporeerd in de organisatie. Dit is mede een verplichting vanuit het lidmaatschap van de brancheorganisatie ActiZ. De zeven principes van goed bestuur en toezicht worden concreet toegepast. Op alle lagen van de organisatie streeft ViVa! Zorggroep integer en transparant handelen na en gaat het beleid uit van het principe 'pas toe of leg uit'. Dit betekent dat de regels uit de Zorgbrede Governancecode worden toegepast, tenzij de situatie van dien aard is dat het afwijken van de regels aantoonbaar tot betere resultaten leidt. In het bijzonder is er beleid op de dialoog met belanghebbenden. Eventuele afwijkingen van de Code worden verantwoord in het jaarverslag. Het beleid van ViVa! Zorggroep in relatie tot de Zorgbrede Governancecode is jaarlijks onderwerp van gesprek tussen de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht en wordt zo nodig bijgesteld.

In het kader van de toepassing van de Zorgbrede Governancecode kan worden opgemerkt dat ViVa! Zorggroep beschikt over vertrouwenspersonen. Tevens beschikt ViVa! Zorggroep over reglementen voor de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht waarin is opgenomen hoe met strijdige belangen om te gaan. Tot slot wordt opgemerkt dat sprake is van een klokkenluidersregeling.

Raad van Bestuur

ViVa! Zorggroep maakt gebruik van het model van een tweehoofdige Raad van Bestuur. De Raad van Toezicht heeft het functioneren van de Raad van Bestuur begin 2017 geëvalueerd. Op basis hiervan heeft de Raad van Toezicht besloten (tijdelijk) terug te keren naar een model met een éénhoofdige Raad van Bestuur. Dit heeft in het tweede kwartaal van 2017 geleid tot het vertrek van het lid van de Raad van Bestuur.

De nevenfuncties van de Voorzitter van de Raad van Bestuur ultimo 2017 kunnen als volgt worden weergegeven.

Naam	Bestuursfunctie	Nevenfuncties
L.E.F. van Ruth	Voorzitter Raad van Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter bestuur stichting <u>Nieuw Akerendam</u> • lid bestuur VBZ • secretaris/penningmeester stichting Else • lid raad van commissarissen <u>Invest MZ</u> • lid raad van toezicht Stichting Gouden Dagen • voorzitter bestuur Gezondheidscentrum Broekpolder • lid bestuur gezondheidscentrum Velsbroek • lid Algemeen Bestuur <u>RegioPlus</u>

De nevenfuncties 'secretaris/penningmeester stichting Else', 'lid raad van commissarissen Invest MZ' en 'lid raad van toezicht Stichting Gouden Dagen' wordt op persoonlijke titel vervuld. De overige nevenfuncties worden uit hoofde van bestuurder van ViVa! Zorggroep uitgeoefend.

In het kader van de opvolging van de heer Van Ruth in verband met zijn aanstaande pensionering heeft de Raad van Toezicht in het tweede halfjaar van 2017 een werving- en selectieprocedure voor een nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur geïnitieerd. De Raad van Toezicht heeft mevrouw José van Vliet-Eppinga bereid gevonden om met ingang van 1 maart 2018 de positie van voorzitter van de Raad van Bestuur te vervullen. De heer Van Ruth zal per die datum de positie van lid van de Raad van Bestuur vervullen tot 30 juli 2018.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is in 2017 intensief betrokken geweest bij ViVa! Zorggroep. De samenstelling van de Raad van Toezicht eind 2017 kan als volgt worden weergegeven.

Naam	Hoofd- & Nevenfuncties	Eerste benoeming/ moment van aftreden
M.J. Hartvelt (03-01-1948)	Hoofd functie: geen Nevenfunctie(s): <ul style="list-style-type: none"> • Bestuurslid Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier • Voorzitter Rode Kruis afd. IJmond • Bestuurslid stichting DECP Den Haag 	01-01-2011 31-12-2014 Tweede benoeming 01-01-2015 01-01-2019 (def)
H.P.S. Baks (31-12-1955)	Hoofd functie: bestuursadviseur Nevenfunctie(s): <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter RvT GGZ Delfland 	01-01-2011 31-12-2014 Tweede benoeming 01-01-2015 01-01-2019 (def)
Mevr. M.G. Wats (06-03-1961)	Hoofd functie: Partner bij de Galan Groep Nevenfunctie(s) <ul style="list-style-type: none"> • Docent kaderopleiding bestuur en beleid huisartsgeneeskunde UvA • Lid Raad van Toezicht SPSRU (Utrecht) • Interim voorzitter RvC de Bascule Amsterdam 	01-05-2013 30-04-2017 Tweede benoeming 01-05-2017 01-05-2021
P.A. van den Brom (04-10-1964)	Hoofd functie: Interim manager en eigenaar VandenBrom Management Consulting Nevenfunctie(s): <ul style="list-style-type: none"> • Lid RvT Kredietbank Nederland 	01-04-2013 31-03-2017 Tweede benoeming 01-04-2017 01-05-2021
J.C. Dekker (06-07-1948)	Hoofd functie: zelfstandig adviseur/interim-manager Nevenfunctie(s): <ul style="list-style-type: none"> • Lid van de Raad van Commissarissen HVC groep Alkmaar vanaf 2013 tot eind 2017; • Adviseur van Smaak van het Huis • Voorzitter van de stichting Agri Food & Science Center 	13-07-2016 01-07-2018
J.E.M. Tijhuis (24-07-1960)	Hoofd functie: voorzitter raad van bestuur Vincent van Gogh voor geestelijke gezondheidszorg Nevenfunctie(s): <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter Programmaboard FMA-GGZ Nyenrode • Raad van Commissarissen Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW), lid auditcommissie 	08-11-2017 01-11-2021

Subcommissies Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van ViVa! Zorggroep maakt voor de uitvoering van haar toezichthoudende taken gebruik van drie subcommissies, te weten:

- Auditcommissie
- Commissie Kwaliteit & Veiligheid
- Remuneratiecommissie

In de auditcommissie hebben zitting: twee leden van de Raad van Toezicht, de bestuurder en de concerncontroller. Als gevolg van de tegenvallende resultaten 2016 en het naar aanleiding hiervan gelanceerde herstelplan 2017 heeft de auditcommissie in 2017 frequenter vergaderd. Naast de reguliere onderwerpen zoals de jaarrekening 2016 en de begroting 2018, werden in een maandelijks overleg met het bestuur de financiële resultaten, de liquiditeitsontwikkeling en de voortgang van het herstelplan behandeld. Daarnaast is de auditcommissie in 2017, op verzoek van één van de banken, aanwezig geweest bij de kwartaaloverleggen met de banken.

In de commissie kwaliteit & veiligheid hebben zitting: twee leden van de Raad van Toezicht, de bestuurder, een manager dienstverlening, de bestuurssecretaris, de manager kwaliteit & kenniscentrum en de eerste geneeskundige.

In de commissie kwaliteit & veiligheid vindt ten behoeve van de Raad van Toezicht een terugkoppeling en risicoanalyse plaats op het gebied van alle op kwaliteit betrekking hebbende onderwerpen in de dienstverlening van ViVa! Zorggroep. Alle kwartaalrapportages zoals de thermometer, de managementinformatie op gebied van kwaliteit, de auditgegevens en de gegevens van Zorgkaart Nederland komen aan de orde. Daarnaast is er aandacht voor compliance zaken en incidentele zaken die spelen op het gebied van kwaliteit zoals rapporten van inspectiebezoeken en de begeleide zelfevaluatie.

In de remuneratiecommissie hebben zitting: de voorzitter en een lid van de Raad van Toezicht. De remuneratiecommissie ziet toe op de werkgeversrol richting het bestuur. De bezoldiging van de nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur is door de remuneratiecommissie behandeld.

Verdeling man - vrouw in Raad van Bestuur en Raad van Toezicht

De verdeling man - vrouw in de Raad van Bestuur en Raad van Toezicht van ViVa! Zorggroep ultimo 2017 kan als volgt worden weergegeven:

	% man	% vrouw
Raad van Bestuur	100%	0%
Raad van Toezicht	67%	33%

Met de benoeming van mevrouw José van Vliet-Eppinga met ingang van 1 maart 2018 als voorzitter van de Raad van Bestuur is de verhouding binnen de Raad van Bestuur tot 30 juli 2018 50% - 50% geworden.

Beleid

(Meerjaren) beleid

In 2017 heeft ViVa! Zorggroep haar meerjarenbeleidsplan geactualiseerd. Het beleidsplan ziet toe op de periode 2018 – 2023. Het meerjarenbeleidsplan is opgesteld in het verlengde van het bestaande meerjarenbeleid van ViVa! Zorggroep en is geconcentreerd rond de thema's 'Kwaliteit van leven' en 'Kwaliteit van werken en leren'.

'Kwaliteit van leven' neemt de cliënt als uitgangspunt waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke omstandigheden van de cliënt. Hierbij worden de volgende vertrekpunten gehanteerd:

- Elke cliënt is uniek!
- De cliënt heeft de regie!
- De cliënt is een actieve participant!
- De relatie met de cliënt staat voorop!
- Kwaliteit van leven van de cliënt omvat alle levensfasen en is breed!

'Kwaliteit van werken en leren' neemt de medewerker, die invulling moet geven aan 'kwaliteit van leven', als uitgangspunt. De medewerker heeft in het geactualiseerde meerjarenbeleidsplan een meer prominente positie gekregen. ViVa! Zorggroep richt zich daarbij op goed werkgeverschap waarbij medewerkers worden gefaciliteerd, gestimuleerd en vertrouwd. De komende jaren wordt extra aandacht besteed aan zelfontwikkeling, training en opleiding.

Onder de noemer 'kwaliteit van leven' kunnen diverse projecten en activiteiten worden geschaard. Enkele belangrijke programma's en projecten zijn:

- Het programma Waardigheid en Trots
- Het project 'We(!)zijn graag samen' gericht op het welzijn van de cliënt
- Het project 'Palliatieve Zorg'
- Het zorgprogramma Korsakov

Naast bovenstaande programma's en projecten richt ViVa! Zorggroep zich op het ontwikkelen van een visie op integrale dienstverlening op het gebied van wonen, welzijn en zorg. In het verlengde hiervan is het project 'Zorg thuis, next level' van start gegaan in 2017. Zorg thuis, next level richt zich op de mogelijkheden om een 'next level' te realiseren in het langer verantwoord thuis wonen.

Kwaliteitsbeleid

Het leveren van goede, verantwoorde kwaliteit van zorg en ondersteuning staat bij ViVa! Zorggroep hoog in het vaandel. ViVa! Zorggroep wil zich door het leveren van goede kwaliteit onderscheiden van andere zorgaanbieders. Kwaliteit is een integraal onderdeel van de manier van werken binnen de gehele organisatie. Het kwaliteitsmanagementsysteem draagt bij aan de continue verbetering van alle bedrijfsprocessen.

ViVa! Zorggroep streeft naar een organisatiecultuur waar kwaliteit een bewust en vanzelfsprekend onderdeel is van de houding, het gedrag en het handelen van alle medewerkers en het management. Het kwaliteitsmanagementsysteem is hieraan ondersteunend. Het afgelopen jaar is het kwaliteitsmanagementsysteem onder de loep genomen om het leer- en verbeterproces gestalte te geven in de teams, in verbinding met de rest van de organisatie.

Kwaliteitsregistratie

ViVa! Zorggroep maakt sinds eind 2016 gebruik van Infoland als digitaal kwaliteitsregistratiesysteem. Infoland maakt het mogelijk om op een gebruikersvriendelijke manier in de teams kwaliteitsinformatie te registreren en verbeteracties vast te leggen. In Infoland is op dit moment de volgende informatie beschikbaar:

- Melding incidenten cliënten en calamiteiten
- Klachten cliënten
- VOCl (Vraag, Opmerking, Compliment en Idee)
- Verbeteracties

Voor 2018 staat de verdere doorontwikkeling van Infoland gepland. De Meldingen Incidenten Medewerkers zullen een plek krijgen in Infoland alsmede de Team Evaluatie Tool en de interne audits.

Audits

In oktober 2017 heeft de HKZ audit plaatsgevonden. Een extern bureau heeft daarbij de kwaliteit van ViVa! Zorggroep getoetst en akkoord bevonden. Daarmee heeft ViVa! Zorggroep het HKZ certificaat behouden.

Naast de HKZ audit heeft ViVa! Zorggroep in 2017 interne audits uitgevoerd gericht op het krijgen van inzicht in mogelijke verbeterpunten. Er is daarbij gekeken naar 'harde' en 'zachte' factoren. De resultaten van de audits worden omgezet in verbeteracties die in de teamactieplannen in Infoland worden opgenomen voor zover het gaat om verbeteracties die binnen de beïnvloedingssfeer van de teams liggen. Overstijgende ViVa!-brede verbeteracties worden opgepakt door het lijnmanagement of belegd in de diverse zorginhoudelijke commissies die binnen ViVa! Zorggroep actief zijn.

In 2017 is een begeleide zelfevaluatie uitgevoerd op de intramurale locaties. Het doel hiervan is om te onderzoeken of de basiszorgverlening op de locaties op orde was, afgezet tegen de veldnormen van de inspectie. Begeleide zelfevaluaties zorgen ervoor dat er in een redelijk korte tijd een beeld van de stand van zaken gegeven kan worden. Teams kunnen op deze wijze zelf een verbeterslag maken voor problemen binnen hun eigen beïnvloedingssfeer, in plaats van het te ervaren als een beoordelingstraject. Het instrument is derhalve zeer goed van toepassing bij het werken met zelfsturende teams. Voor de zelfevaluatie is een normenset gemaakt op basis van de veldnormen op het gebied van basisveiligheid die de inspectie op dat moment hanteerde. Het nieuwe toetsingskader van de inspectie op basis van het kwaliteitskader verpleeghuizen kwam beschikbaar nadat reeds was gestart was met de zelfevaluatie.

Inspectiebezoeken

Na een periode waarin ViVa! Zorggroep niet bezocht werd, bracht IGJ in het kader van een pilot op 25 november 2016 een onaangekondigd bezoek aan de afdeling Heemstate van verpleeghuis Meerstate. Dit leidde tot een rapportage op 13 maart 2017, waarna ViVa! Zorggroep op 30 juni conform verzoek een resultaatverslag bij de IGJ heeft ingediend. Op 31 mei 2017 bracht de IGJ een onaangekondigd bezoek aan verpleeghuis Forum II. Ook hiervan is een rapport verschenen, dat na reactie van ViVa! Zorggroep op 28 november 2017 is vastgesteld en openbaar gemaakt. Op 1 maart 2018 heeft ViVa! Zorggroep aan de IGJ een resultaatverslag doen toekomen op de normen die niet voldoen. Met een afsluitende brief d.d. 8 maart 2018 heeft de IGJ het bezoek aan Forum II afgerond en de mogelijkheid van een vervolfbezoek aangekondigd. Dit vervolfbezoek vond met vooraankondiging door IGJ plaats op 5 april 2018.

ViVa! Zorggroep is in afwachting van de rapportage van IGJ naar aanleiding van dit bezoek.

Cliëntwaardering

Na het wegvallen van de landelijke CQ metingen heeft ViVa! Zorggroep in 2017 de cliëntwaardering gemeten met een zelfontwikkelde 'thermometer'. Het streven is om in 2018 over te gaan naar een landelijk ontwikkeld instrument. Ten aanzien van de cliëntwaardering is ViVa! Zorggroep tevens aangesloten bij Zorgkaart Nederland. Het aantal reviews op Zorgkaart Nederland heeft in 2017 een stijgende lijn laten zien. De uitkomsten van deze reviews worden periodiek besproken in het MT.

Kwaliteitskaders

Het kwaliteitskader verpleeghuiszorg is begin 2017 van kracht geworden. Binnen ViVa! Zorggroep is op basis van het kwaliteitskader een positiebepaling uitgevoerd om zicht te krijgen op de stand van zaken. Zaken die per 1 juli geregeld moesten zijn, zijn voortvarend opgepakt. Zo is een lerend netwerk aangegaan met twee collega instellingen. De inhoud van die samenwerking wordt op dit moment vorm gegeven. De eis in het kwaliteitskader om een incidentencommissie in te stellen is vorm gegeven. Ook zijn gegevens over de personeelssamenstelling op de website van ViVa! Zorggroep geplaatst. Binnen het kwaliteitskader verpleeghuiszorg wordt gewerkt met een jaarlijks kwaliteitsplan en een kwaliteitsverslag. Het eerste kwaliteitsplan is opgesteld, conform de eisen die genoemd zijn in het kwaliteitskader.

Het kwaliteitskader wijkverpleging is inmiddels uitgebracht. ViVa! Zorggroep onderzoekt op dit moment de impact van dit kwaliteitskader op haar zorgverlening en bedrijfsvoering.

HR beleid

De kracht van ViVa! Zorggroep ligt in professionele, goed opgeleide en betrokken medewerkers. Elke medewerker is onze ambassadeur en het visitekaartje naar onze klant en partner. Daarvoor moeten medewerkers zich verbonden weten met de organisatie en kansen krijgen voor opleiding, ontplooiing en carrièreperspectief. Investeren, faciliteren en opleiden is dan ook noodzakelijk. Vanuit eigen regie en ondernemerschap zijn medewerkers en management samen verantwoordelijk voor professionaliteit en kwaliteit van hun werk. Speerpunt is het verder versterken van een coachende en op resultaatgerichte leiderschapsstijl ten behoeve van meer regelmogelijkheden en ruimte voor professionele verantwoordelijkheid. Het versterken van de vitaliteit en duurzame inzetbaarheid is tevens speerpunt van beleid. Permanent investeren in het verhogen van het werkvermogen van medewerkers en de inzet optimaal te laten aansluiten bij hun competenties en vaardigheden vormt de basis van een toekomstbestendige organisatie. ViVa! Zorggroep wil daarvoor onderwijs en praktijk goed op elkaar laten aansluiten door het innovatief inrichten van leer/werkplekken, modulair opleidingsbeleid (de opleidingscarrusel) en @anders leren.

Medewerkersonderzoek

In 2017 zijn de resultaten van het medewerkersonderzoek bekend geworden. Uit dit onderzoek is in de kern gebleken dat de medewerkers trots op hun werk zijn. Tegelijkertijd vragen zij meer ondersteuning als het gaat om werkdruk, veranderingen en sturing en om de balans tussen zelfsturing en eigen regie hebben. Naar aanleiding van dit onderzoek is het project Erop Uit gestart. Met als doelstelling de betrokkenheid en het eigenaarschap te verhogen en het project Waardigheid en Trots verder te versterken.

Vitaliteit en duurzame inzetbaarheid

Onder de noemer ViVa! Vitaal wordt in samenspraak met de medewerkers voortdurend gezocht naar manieren om gezond, betrokken en met plezier aan het werk te blijven. Om de bewustwording t.a.v. de eigen vitaliteit te vergroten zijn diverse projecten gestart.

project 'Ruggespraak', gestart in juli 2017

Door deelname aan dit project krijgen medewerkers middels een screening inzicht in de belastbaarheid van rug en nek. De screening wordt uitgevoerd door een onafhankelijke fysiotherapeut. In een workshop wordt geleerd hoe medewerkers ervoor kunnen zorgen dat het lijf de fysieke belasting aan kan. Als medewerkers door fysieke klachten dreigen uit te vallen, wordt een training aangeboden die erop gericht is de belastbaarheid van de wervelkolom duurzaam te verbeteren. In 2017 hebben 204 medewerkers aan dit project deelgenomen.

project 'StressPrevention@Work'

Door deelname aan dit project krijgen zorgteams middels een digitaal stappenplan inzicht in werkgerelateerde stress. Vervolgens gaan de teams aan de slag met een aantal interventies naar keuze. 15 zorgteams zijn gestart met dit project. Het project wordt in 2018 voortgezet.

project 'Tijd voor Vitaliteit', in samenwerking met VBZ en Dijk & van Emmerik

In december 2017 is gestart met twee pilot-workshops. Dit project is erop gericht om bij medewerkers de bewustwording te vergroten met betrekking tot de eigen vitaliteit. Hierbij komen vragen aan de orde als:

- "Hoe sta ik er voor op de aspecten 'Gezondheid', 'Kennis en Vaardigheden', 'Betrokkenheid en motivatie' en 'Werk-privébalans'?"
- En hoe kan ik zelf mijn vitaliteit beïnvloeden?"

Deze pilot wordt in het eerste halfjaar van 2018 geëvalueerd.

Verzuim

Na een jaar samenwerken heeft ViVa! Zorggroep in mei 2017 het contract met arbodienstverlener Synthra stopgezet vanwege achterblijvend resultaat. De dienstverlening voldeed niet aan de verwachtingen en gemaakte afspraken. In mei 2017 is gestart met het herinrichten van de organisatie van Vitaliteit, Preventie, Verzuimbegeleiding en Re-integratie van medewerkers. Het eigen regiemodel blijft uitgangspunt maar de focus ligt meer dan voorheen op preventie en vitaliteit. Een efficiënte verzuimbegeleiding betekent allereerst een systeem voor ziek- en herstelmelding. Vanaf 1 mei 2017 is ziek en hersteld melden mogelijk gemaakt in het HR portaal (AFAS). Voor een heldere en eenduidige wijze van handelen bij de noodzaak tot verzuim is een Meldpunt Verzuim bij HRM ingericht vanuit het uitgangspunt van een poortwachter-methodiek. In een persoonlijk contact wordt samen met de medewerker gekeken naar passende oplossingen. Ook wordt met de medewerker overlegd of er mogelijkheden zijn om (gedeeltelijk) andere werkzaamheden te verrichten.

Vaststellen van arbeidsongeschiktheid gebeurt alléén door de bedrijfsartsen. Voor deze expertise en de verdere ondersteuning van arbeidsongeschikte medewerkers richting herstel is ViVa! Zorggroep de samenwerking aangegaan met 3 zeer ervaren onafhankelijke bedrijfsartsen. Omdat een groot deel van de verzuimoorzaken van psychische aard is heeft ViVa! Zorggroep haar Providerboog uitgebreid met een bedrijfspsycholoog.

Opleiden en Ontwikkelen

In het kader van de wet BIG toetst ViVa! Zorggroep driejaarlijks de verzorgenden niveau 3 en de verpleegkundigen niveau 4/5 op bevoegdheid en bekwaamheid van voorbehouden handelingen. In 2017 hebben 146 medewerkers de toetsing afgelegd. De toetsing bestaat uit een theorie en praktijktoets die beiden met een voldoende moeten worden afgesloten. De behaalde resultaten worden opgenomen in het digitale portfolio van de medewerker.

Daarnaast biedt ViVa! Zorggroep een gevarieerd aanbod van bij- en nascholing aan zowel zorgprofessionals als stafmedewerkers. Het theoretische deel wordt via E-learning aangeboden of verzorgd door onze Adviseurs Opleiden & Werkpleklers en interne deskundigen. In enkele uitzonderingen wordt gebruik gemaakt van externe trainers. De scholingsactiviteiten worden afgesloten met een schriftelijke evaluatie. De hieruit voortvloeiende aandachtspunten worden gebruikt om de scholingsactiviteiten te optimaliseren.

Als onderdeel van het Programma Waardigheid & Trots is een nieuwe leerlijn ontwikkeld voor alle zorgprofessionals van intramurale locaties. In de leerlijn staan drie thema's centraal: klant centraal, welzijn en activering en samenwerken met mantelzorg/vrijwilligers. In oktober 2017 zijn vier (pilot) locaties met deze leerlijn gestart.

Voor de HBO-verpleegkundigen van de basisteams is een intervisietraject gestart onder begeleiding van een externe intervisiebegeleider. In februari zijn zes groepen van maximaal acht deelnemers gestart met dit traject. De resultaten en voortgang worden begin 2018 besproken.

BBL en BOL

ViVa! Zorggroep verzorgt voor de beroepsbegeleidende (BBL) en de opleidende leerweg (BOL) de volgende opleidingen:
Niveau 2 - Helpende
Niveau 3 - Verzorgende IG
Niveau 4 - Verpleegkundige

Deze opleidingen worden verzorgd door het ROC Novacollege, Horizoncollege en de Academie voor Psychiatrie. In 2017 heeft ViVa! Zorggroep de opleidingscapaciteit verhoogd en zijn 93 leerlingen ingestroomd.

In 2017 had ViVa! Zorggroep 141 BBL leerlingen in opleiding. Daarnaast hadden 202 stagiaires een stageplek binnen ViVa! Zorggroep. In 2017 zijn 20 BBL leerlingen gediplomeerd.

Sinds 2015 verzorgt ViVa! Zorggroep in samenwerking met NCOI de verkorte HBO-V opleiding. In 2017 had 31 HBO-V leerlingen in opleiding waarvan er 12 in 2017 zijn gediplomeerd.

Werving

Per 1 januari 2017 heeft ViVa! Zorggroep de werving en selectie in eigen beheer. De toenemende krapte op arbeidsmarkt heeft geresulteerd in een dalende respons van verzorgenden IG en verpleegkundigen op openstaande vacatures. Om deze afname deels te compenseren is actiever ingezet op arbeidsmarktcommunicatie met meer aandacht voor mogelijk latent belangstellenden en meer inzet van digitale middelen als LinkedIn en Facebook.

Daarnaast zijn de medewerkers betrokken bij de werving door toekenning van een bonus bij het aanbrengen van nieuwe medewerkers. Om de personele bezetting in de zomer op peil te houden heeft ViVa! Zorggroep een Summercourse georganiseerd. In deze cursus zijn in totaal 30 (extern geworven) Helpenden opgeleid tot Helpende*. Ook werd in 2017 een aantal medewerkers in dienst genomen die eerder als uitzendkracht bij ViVa! Zorggroep werkzaam waren. De beschreven wervingsinspanningen hebben in 2017 geleid tot een toename van een gemiddeld aantal fte (2.110 versus 2.154).

Financieel beleid

ViVa! Zorggroep heeft met 2017 een bewogen jaar achter de rug. Als gevolg van het negatieve resultaat over het boekjaar 2016 werd ViVa! Zorggroep bij haar banken onder bijzonder beheer geplaatst. Begin maart 2017 presenteerde ViVa! Zorggroep haar herstelplan gericht op het verbeteren van de financiële prestaties. In het herstelplan zijn naast financiële maatregelen ook maatregelen opgenomen gericht op het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening.

De financiële maatregelen zijn met name gericht op de volgende aspecten van bedrijfsvoering:

- Het verhogen van de opbrengsten
- Het effectiever inzetten van personeel en het terugdringen van het ziekteverzuim
- Het besparen op de bedrijfskosten

De eerste voorzichtige verbetering van de financiële prestaties is zichtbaar geworden in het tweede kwartaal van 2017. De positieve trend in de financiële resultaten heeft zich voortgezet in het derde en vierde kwartaal van 2017. De verbeteringen zijn met name gerealiseerd op het onderdeel 'verhogen opbrengsten'. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan:

- Het verlagen van de vermijdbare leegstand op de intramurale locaties
- Het tijdig herindiceren van intramurale cliënten met een toegenomen zorgvraag
- Het aanvragen van meerzorggelden voor cliënten met een intensieve zorgvraag
- Het verbeteren van de bezetting van de afdeling GRZ
- Het verbeteren van de productmix voor de wijkverpleging waarbij de geleverde en geregistreerde zorg beter aansluit op de ingezette deskundigheid

Mede als gevolg van de gerealiseerde verbeteringen is het resultaat voor 2017 uitgekomen op € 2,9 miljoen positief. In de begroting voor 2017 werd uitgegaan van een positief resultaat van € 2,3 miljoen.

Naast de resultaatverbetering is veel aandacht besteed aan het verbeteren van de liquiditeitspositie van ViVa! Zorggroep. Dit was mede noodzakelijk doordat de huisbankier van ViVa! Zorggroep de kasgeldfaciliteit voor de financiering van de nieuwbouw van de locatie Overkerck gedurende 2017 heeft bevroren in afwachting van de uitkomsten van het herstelplan. De investeringen voor dit project zijn hierdoor gedurende 2017 gefinancierd vanuit de lopende kasstroom. Maatregelen die hebben bijgedragen aan het optimaliseren van de liquiditeitspositie betreffen:

- Het afwikkelen van vorderingsposities oude jaren uit hoofde van de financiering Wlz
- Het verkrijgen van onderhanden werk financiering voor de DBC's
- Extra inspanningen op het vlak van debiteurenbeheer
- Het plannen van de investeringen in het groot onderhoud

ViVa! Zorggroep heeft, mede door de getroffen maatregelen, de investeringen in de nieuwbouw van Overkerck kunnen financieren uit de lopende kasstroom zonder dat gedurende 2017 sprake is geweest van liquiditeitstekorten. Voor 2018 verwacht ViVa! Zorggroep een positieve ontwikkeling van de liquiditeit.

Ten aanzien van de financiering kan worden opgemerkt dat ViVa! Zorggroep een additionele aflossing op de financiering van de Rabobank heeft gepleegd van € 0,8 miljoen in 2017. Dit betreft de opbrengst op de desinvestering van het kantoorpand gevestigd aan de Büllerlaan te Beverwijk. Voor de overige leningen is het reguliere aflossingsschema gevolgd.

Gezien de positieve verwachting van de liquiditeitsontwikkeling in 2018 is voor 2018 geen sprake van een financieringsbehoefte. Desondanks is ViVa! Zorggroep wel in gesprek met haar huisbankier om de gepleegde investeringen in de nieuwbouw Overkerck alsnog gedeeltelijk gefinancierd te krijgen. Dit ter versterking van de liquiditeitspositie. ViVa! Zorggroep anticipeert daarmee op een hogere financieringsbehoefte in de jaren 2019 en later gezien de verwachte (nieuwbouw) investeringen in diverse locaties en de wens om deze investeringen deels met eigen middelen te kunnen financieren.

Risico's en onzekerheden

ViVa! Zorggroep bevindt zich in een dynamische omgeving waarbij de externe omgeving diverse risico's en onzekerheden met zich meebrengt. De belangrijkste risico's kunnen als volgt worden gerecapituleerd:

Strategisch

- Bezuinigingen door overheid
- Wijzigingen in financieringsstelsel
- Marktonwikkelingen zoals gebruik PGB's en particuliere zorginitiatieven

Operationeel

- Krapte op de arbeidsmarkt voor verplegend en verzorgend personeel
- Hoog ziekteverzuim
- Leegstand op intramurale locaties

Financiële positie

- Tegenvallende financiële resultaten
- Doorbreken bankconvenanten
- Geen financiering krijgen voor toekomstige nieuwbouw projecten

Financiële verslaggeving

- Afwaarderingen
- Effecten on-balance moeten nemen van huurcontracten

Wet- en regelgeving

- Negatieve uitkomsten inspecties IGJ
- Niet voldoen aan eisen zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten
- Niet voldoen aan eisen wetgeving zoals AVG wetgeving

ViVa! Zorggroep tracht de risico's zo goed mogelijk af te dekken met de beschikbare middelen. Risico's op strategisch vlak worden gemonitord door bestuur en MT waarbij op het vlak van wijzigingen in het financieringsstelsel de afdeling zorgverkoop eveneens een prominente rol speelt. De operationele risico's worden nauwgezet gevolgd vanuit de monitor voor het herstelplan. Waar nodig worden passende maatregelen getroffen. Wat betreft de risico's op het vlak van financiering is het afgelopen jaar relatief veel tijd geïnvesteerd in het informeren van de betrokken banken over de financiële gang van zaken bij ViVa! Zorggroep. Herstel van vertrouwen moet bijdragen aan het terugdringen van de risico's op het vlak van financiering.

Eén van de pijlers onder het risicomanagement betreft het (geleidelijk) opbouwen van een 'robuuste' financiële positie zodat ViVa! Zorggroep minder kwetsbaar wordt voor de eventuele gevolgen van de risico's die zich kunnen voordoen op strategisch, operationeel en financieel vlak. Risico's op het vlak van wet- en regelgeving worden waar mogelijk gemitigeerd door expliciet aandacht te besteden aan de vereisten. Hierbij kan bijvoorbeeld worden genoemd het actualiseren van het informatiebeveiligingsbeleid in het kader van het AVG en de wetgeving op het vlak van datalekken.

Financiële en niet-financiële prestatie-indicatoren

De belangrijkste prestatie-indicatoren voor Stichting ViVa! Zorggroep en haar dochtermaatschappijen zijn hierna gerecapituleerd:

Prestatie-indicator	2017	2016
Bedrijfsopbrengsten	€ 155,3 mln.	€ 149,3 mln.
EBITDA	€ 11,9 mln.	€ 5,6 mln.
Netto resultaat	€ 2,9 mln.	-/- € 4,5 mln.
Solvabiliteit	26%	22%
Personeelskostenratio	72%	75%
Gemiddeld aantal fte's	2.154	2.110
Ziekteverzuimpercentage	7,1%	7,2%
Aantal cliënten met verblijf	2.417	2.200
Aantal cliënten zonder verblijf	6.209	6.249
Aantal klachten door klachtencommissie behandeld	2*	2

* Waarvan één nog in behandeling en één deels gegrond verklaard.

Milieu- en personeelsaangelegenheden

ViVa! Zorggroep streeft naar een duurzame bedrijfsvoering. In het kader van de Green Deal werkt ViVa! Zorggroep samen met de omgevingsdienst IJmond. Het doel is om het energieverbruik te verminderen en duurzamer gebruik van goederen te bereiken. Hierbij hoort ook een duurzaam inkoopbeleid. De resultaten worden gemonitord met de Milieuthermometer. ViVa! Zorggroep streeft naar het behalen van het bronzen keurmerk.

Ten aanzien van de personeelsaangelegenheden wordt verwezen naar hetgeen hierover is opgenomen onder de paragraaf HR-beleid.

Informatie over financiële instrumenten

ViVa! Zorggroep maakt in de bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstelt aan kredietrisico, renterisico en kasstroomrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten te beperken. ViVa! Zorggroep zet afgeleide financiële instrumenten in (interest rate swaps) om risico's te beheersen.

Informatie over onderzoek en ontwikkeling

ViVa! Zorggroep heeft de afgelopen jaren vorderingen gemaakt op het gebied van innovatie zoals met de invoering van personalarmering. De toepassing van domotica, beeldbellen en robotica staat nog in de kinderschoenen. ViVa! Zorggroep ziet het belang van deze toepassingen en zal dit de komende jaren intensiever aanpakken. Hierbij kan gedacht worden aan inzet van zorg op afstand en eHealth technologie die kunnen zorgen voor meer kwaliteit van leven. Ook kunnen technologische innovaties helpen om de kwaliteit van werken en leren te vergroten, bijvoorbeeld door de werkdruk of de werklust te verminderen.

Dochteronderneming JGZ Kennemerland B.V. is in 2016 gestart met het ontwikkelen van een app om ouders op een nieuwe manier bij de dienstverlening van JGZ te betrekken. In het eerste kwartaal van 2017 is een eerste versie van de app beschikbaar gesteld aan een groep ouders. Met deze app kunnen ouders zelf de afspraken voor het consultatiebureau maken en wijzigen, kiezen op welk consultatiebureau en bij welke professional zij de afspraak willen, volgen welke professional het digitale dossier van hun kind bewerkt en de inhoud van het gesprek op het consultatiebureau bepalen. De app voorziet de ouders ook van informatie. De gebruikers van de app zijn positief. Eind 2017 is de testfase afgerond en zijn voorbereidingen gestart om de app in het tweede kwartaal van 2018 te lanceren.

Informatie over maatschappelijke aspecten van ondernemen

ViVa! Zorggroep is een maatschappelijke partner met een aantal opdrachten. Deze opdrachten kunnen als volgt beknopt worden samengevat:

- ViVa! Zorggroep wil een aantrekkelijke werkgever zijn voor de regio waarin zij werkzaam is
- ViVa! Zorggroep tracht haar bedrijfsvoering verder te verduurzamen
- ViVa! Zorggroep streeft naar een goede samenwerking met huisartsen en andere zorgverleners in haar werkgebied
- ViVa! Zorggroep werkt actief mee aan netwerk- en ketenvorming door samenwerking met gemeenten, woningcorporaties, andere zorgaanbieders en welzijnsorganisaties.

Ten aanzien van de maatschappelijke aspecten van ondernemen wordt tevens verwezen naar hetgeen hierover is opgenomen onder de paragraaf beleid.

Toekomst

ViVa! Zorggroep gaat in haar begroting voor 2018 uit van een positief resultaat dat bescheiden hoger ligt dan het gerealiseerde resultaat over 2017. De doorwerking van de in 2017 geïmplementeerde herstelmaatregelen moeten dit mogelijk maken. ViVa! Zorggroep verwacht een bescheiden groei van haar activiteiten.

In 2018 zal wat betreft investeringen de nadruk liggen op het uitvoeren van het meerjaren onderhoudsplan. Daarnaast zullen investeringen in ICT, hulpmiddelen en inventaris plaatsvinden. Een investeringsbudget van € 4,5 mln. is beschikbaar om de benodigde investeringen mogelijk te maken.

In 2017 heeft ViVa! Zorggroep de nieuwbouw op de locatie Overkerck in gebruik genomen. De investeringen in deze locatie zijn volledig uit de lopende kasstroom van ViVa! Zorggroep betaald. Het streven is om in 2018 50% van het geïnvesteerde bedrag alsnog gefinancierd te krijgen. ViVa! Zorggroep voert hierover overleg met haar huisbankier BNG Bank.

Ten aanzien van de personeelsbezetting verwacht ViVa! Zorggroep een groei van haar medewerkersbestand. Deze groei is noodzakelijk om de doelstellingen van het kwaliteitskader verpleeghuiszorg mogelijk te maken. De huidige gespannen arbeidsmarkt vormt daarbij een duidelijk risico.

Belangrijke factoren die de bedrijfsopbrengsten en het rendement van ViVa! Zorggroep kunnen beïnvloeden zijn eventuele ontoereikende budgetafspraken, hoge mutatiegraad onder onze cliënten, een blijvend hoog ziekteverzuim onder medewerkers en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt (CAO en in- en uitstroom van personeel). Hoewel deze factoren als uitdagend kunnen worden bestempeld, kijkt ViVa! Zorggroep 2018 met vertrouwen tegemoet.

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

2.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017
 (na resultaatbestemming)

	Ref.	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	88.688.532	87.971.529
Totaal vaste activa		<u>88.688.532</u>	<u>87.971.529</u>
Vlottende activa			
Voorraden	2	139.024	125.475
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3	466.987	669.777
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	4	1.213.695	373.489
Debiteuren en overige vorderingen	5	5.979.457	7.280.547
Liquide middelen	6	4.239.284	8.071.501
Totaal vlottende activa		<u>12.038.447</u>	<u>16.520.789</u>
Totaal activa		<u><u>100.726.979</u></u>	<u><u>104.492.318</u></u>
	Ref.	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
		€	€
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Kapitaal	7	1.050	1.050
Bestemmingsreserves		-16.897.054	-16.937.725
Bestemmingsfondsen		33.012.082	30.065.321
Algemene en overige reserves		9.734.345	9.801.274
Aandeel derden		358.755	187.107
Totaal groepsvermogen		<u>26.209.178</u>	<u>23.117.027</u>
Vorzieningen	8	3.304.403	4.372.924
Langlopende schulden (nog voor meer dan 1 jaar)	9	47.110.492	50.006.578
Kortlopende schulden (ten hoogte van 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	4	-	64.067
Overige kortlopende schulden	10	24.102.906	26.931.722
Totaal kortlopende schulden (ten hoogte van 1 jaar)		<u>24.102.906</u>	<u>26.995.789</u>
Totaal passiva		<u><u>100.726.979</u></u>	<u><u>104.492.318</u></u>

2.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	2017 €	2016 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	13	129.539.286	122.993.698
Subsidies	14	16.419.158	15.414.405
Overige bedrijfsopbrengsten	15	9.229.822	10.905.626
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>155.188.266</u>	<u>149.313.729</u>
BEDRIJFSLASTEN			
Personeelskosten	16	112.134.385	112.324.875
Afschrijvingen op materiële vaste activa	17	6.501.782	7.438.228
Overige bedrijfskosten	18	31.110.065	31.363.040
Som der bedrijfslasten		<u>149.746.232</u>	<u>151.126.143</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		5.442.034	-1.812.414
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten	19	-2.349.883	-2.571.822
RESULTAAT BOEKJAAR INCL. RESULTAAT DERDEN		<u>3.092.151</u>	<u>-4.384.236</u>
Aandeel derden in resultaat	20	-171.648	-96.701
NETTO RESULTAAT		<u><u>2.920.503</u></u>	<u><u>-4.480.937</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2017</u>	<u>2016</u>
		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve Wmo		-634.630	-1.210.973
Bestemmingsreserve Zvw		675.301	-1.363.545
Bestemmingsfonds Wlz		2.692.328	-2.066.963
Bestemmingsfonds JGZ en CJG		254.433	180.522
Algemene / overige reserves		-66.929	-19.978
		<u><u>2.920.503</u></u>	<u><u>-4.480.937</u></u>

Totaalresultaat van de instelling

Het totaalresultaat van de instelling is gelijk aan het netto resultaat van de instelling.

2.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	Ref.	2017		2016	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			5.442.034		-1.812.414
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	17	6.301.167		7.438.228	
- boekresultaat afstoten vaste activa		200.615		-	
- mutaties voorzieningen	8	-1.068.521		2.612.088	
- correctie lucky buy (non cash)		-		-209.616	
			5.433.261		9.840.700
Veranderingen in werkkapitaal:					
- voorraden	2	-13.549		-1.231	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's	3	202.790		157.362	
- vorderingen	5	1.301.090		1.730.849	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringsverschil	4	-904.272		1.315.630	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	10	-1.845.892		657.485	
			-1.259.833		3.860.095
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>			9.615.462		11.888.381
Ontvangen interest	19	254		20.496	
Betaalde interest	19	-1.246.377		-1.444.650	
Financial lease	19	-1.103.760		-1.147.668	
			-2.349.883		-2.571.822
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			7.265.579		9.316.559
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen materiële vaste activa	1	-8.018.786		-6.034.862	
Desinvesteringen materiële vaste activa	1	800.000		2.828	
Verwervingen deelnemingen		-		-137.850	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-7.218.786		-6.169.884
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Aflossing langlopende schulden	9	-3.568.150		-2.773.758	
Aflossing financial lease	9	-310.860		-350.304	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-3.879.010		-3.124.062
Mutatie geldmiddelen			<u>-3.832.217</u>		<u>22.613</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	6		8.071.501		8.048.888
Stand geldmiddelen per 31 december	6		4.239.284		8.071.501
Mutatie geldmiddelen			<u>-3.832.217</u>		<u>22.613</u>

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De verwerking van de financial lease van door ViVa! Zorggroep gehuurde panden is gecorrigeerd op de kasstroom uit operationele activiteiten. Voor de ontvangen en betaalde interest en de financial lease zijn de resultaatposten in het kasstroomoverzicht opgenomen. De werkelijke kasstromen wijken beperkt af. ViVa! Zorggroep heeft in 2017 het kantoorpand Büllerlaan verkocht voor € 0,8 mln. Hierop is een boekverlies gerealiseerd van € 0,2 mln.

2.4 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2017

2.4.1 Algemeen

Verslaggevende entiteit en relatie met moedermaatschappij

Stichting ViVa! Zorggroep (hierna ViVa! Zorggroep) is statutair gevestigd in de gemeente Heemskerk, met adres 1951 AR Velsen-Noord, Parlevinkerstraat 23 en is geregistreerd onder KvK-nummer 34184520.

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel de stichting als de geconsolideerde maatschappijen van de stichting. ViVa! Zorggroep heeft ten doel het (doen) bevorderen, (doen) verlenen en (doen) organiseren van gezondheidszorg in de ruimste zin van het woord.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017 dat is geëindigd op 31 december 2017.

Toegepaste standaarden

De geconsolideerde jaarrekening van ViVa! Zorggroep is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi en daarmee de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder RJ 655, Titel 9 Boek 2 van het Burgelijk Wetboek en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

ViVa! Zorggroep heeft over het boekjaar 2016 een verlies geleden van € 4,5 mln. Dit leidde tot het doorbreken van verschillende bankconvenanten. Begin 2017 heeft ViVa! Zorggroep een herstelplan gelanceerd om de financiële prestaties te verbeteren. Het herstelplan is op belangrijke onderdelen succesvol geweest waardoor het boekjaar 2017 met een positief resultaat is afgesloten. Ten aanzien van de liquiditeit kan worden opgemerkt dat ViVa! Zorggroep de nieuwbouw van Overkerck in 2017 volledig uit eigen middelen heeft kunnen financieren. De nieuwbouw van Overkerck is in september 2017 in gebruik genomen. Eind 2017 is (als gevolg van het financieren van de nieuwbouw met eigen middelen) de DSCR convenant van de ING Bank doorbroken. Hiervoor heeft ViVa! Zorggroep reeds een waiver ontvangen. De begroting voor het boekjaar 2018 toont een positief resultaat van € 3,6 mln. Tevens wordt een positieve liquiditeitsontwikkeling begroot. Het bestuur van ViVa! Zorggroep is van mening dat de continuïteit is gewaarborgd. De jaarrekening is op grond hiervan opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar, met uitzondering van het volgende:

Stelselwijziging

ViVa! Zorggroep paste tot en met boekjaar 2016 de grondslag actuele waarde toe voor de waardering van haar grondposities en kunstwerken. ViVa! Zorggroep past voor het boekjaar 2017 een stelselwijziging toe waarbij zij haar grondposities en kunstwerken waardeert tegen historische kosten. ViVa! Zorggroep maakt hierbij gebruik van de overgangsbepaling RJ 212.802. Deze stelselwijziging is prospectief verwerkt. De boekwaarden van het eind van 2016, gebaseerd op het oude stelsel, zijn hierbij als uitgangspunt genomen bij de toepassing van het nieuwe stelsel.

Bij de prospectieve verwerking van de stelselwijziging naar historische kostprijs op grond van bepaling RJ 212.802 wordt de boekwaarde aan het eind van het voorgaande boekjaar als uitgangspunt genomen, en daarna verondersteld de historische kostprijs te zijn. Verdere (opwaartse) herwaarderingen vinden vanaf dat moment niet meer plaats. Deze boekwaarde wordt verder afgeschreven in overeenstemming met het kostprijsmodel, en getoetst op bijzondere waardeverminderingen indien daarvoor aanwijzingen zijn. De eventueel bestaande herwaarderingsreserve op de datum van overgang valt vrij bij realisatie, dat wil zeggen, door vervreemding in toekomstige perioden.

De toepassing van de overgangsbepaling wordt toegelicht in het boekjaar waarin de overgang is verwerkt, alsmede in de daaropvolgende boekjaren zolang de herwaarderingsreserve niet volledig gerealiseerd is. De omvang van de nog niet gerealiseerde herwaarderingsreserve is separaat vermeld op pagina 69.

Vergelijkende cijfers

Op grond van de overgangsbepaling RJ 212.802 wordt de boekwaarde aan het eind van het voorgaande boekjaar als uitgangspunt genomen. Hierdoor is geen sprake van aanpassing van vergelijkende cijfers 2016 ten aanzien van de stelselwijziging.

In het kader van presentatiedoelinden hebben er wel andere aanpassingen in de vergelijkende cijfers plaatsgevonden. Deze aanpassingen betreffen herrubriceringen in de resultatenrekening om op toelichting niveau een betere vergelijkbaarheid tussen 2016 en 2017 mogelijk te maken. In het vervolg van de jaarrekening is een * gezet voor de aangepaste vergelijkende cijfers.

2.4.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva en de resultatenbepaling

Algemeen

Activa en passiva worden tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de resultatenrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Presentatie- en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de stichting. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtbijzijnde euro en in enkele toelichtingen in miljoenen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- De waardering van de materiële vaste activa;
- De toepassing van afschrijvingstermijnen van vaste activa op basis van de economische levensduur;
- De waardering van de voorzieningen.

Grondslagen voor consolidatie

Consolidatiekring

De geconsolideerde jaarrekening van ViVa! Zorggroep omvat de financiële gegevens van ViVa! Zorggroep en haar dochtermaatschappijen, andere groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover centrale leiding bestaat. Dochtermaatschappijen zijn deelnemingen waarin de stichting (en/of een of meer van haar dochtermaatschappijen) meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering kan uitoefenen, of meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kan benoemen of ontslaan. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de stichting een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en zodanig kunnen worden uitgeoefend dat ze daardoor de stichting meer of minder invloed verschaffen.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen de vennootschappen die tot de groep behoren. Dit betreft de volgende vennootschappen met de volgende kernactiviteiten:

- Sensia B.V. te Beverwijk (100%), leverancier van zorgdiensten, m.n. aan ViVa! Zorggroep;
- ViVa! Vast B.V. te Beverwijk (100%), exploitant van (wijk)gezondheidscentra;
- Jeugdgezondheidszorg Kennemerland B.V. te Beverwijk (100%), met als doel jeugdgezondheidszorg;
- Centrum voor Jeugd & Gezin Kennemerland B.V. te Beverwijk (51%), met als doel ondersteuning van jeugd en gezin.

Consolidatiemethode

De posten in de geconsolideerde jaarrekening zijn opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd. Tevens zijn de resultaten op onderlinge transacties tussen groepsmaatschappijen geëlimineerd voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd en er geen sprake is van een bijzondere waardevermindering. Bij een transactie waarbij de rechtspersoon een niet-100%-belang heeft in de verkopende groepsmaatschappij, wordt de eliminatie uit het groepsresultaat pro rata toegerekend aan het minderheidsbelang op basis van het aandeel van de minderheid in de verkopende groepsmaatschappij.

De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht binnen het groepsvermogen. Indien de aan het minderheidsbelang van derden toerekenbare verliezen het minderheidsbelang in het eigen vermogen van de geconsolideerde maatschappij overtreffen, dan wordt het verschil, alsmede eventuele verdere verliezen, volledig ten laste van de meerderheidsaandeelhouder gebracht, tenzij en voor zover de minderheidsaandeelhouder de verplichting heeft, en in staat is, om die verliezen voor zijn rekening te nemen. Het aandeel van derden in het resultaat wordt afzonderlijk als laatste post in de geconsolideerde resultatenrekening in aftrek op het groepsresultaat gebracht.

Verbonden partijen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in de paragraaf consolidatie, worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd. Vanuit ViVa! Zorggroep vindt het bestuur van de groep plaats.

De bestuurder van ViVa! Zorggroep heeft een aantal nevenfuncties waarbij hij optreedt op (gezamenlijk) bestuurder of toezichthouder.

Deze nevenfuncties zijn hieronder gerecapituleerd:

- Stichting Else - secretaris/penningmeester
- Invest MZ B.V. - lid raad van commissarissen
- Stichting Bureau VBZ - lid bestuur
- Stichting Nieuw Akerendam - voorzitter bestuur
- Stichting Gouden Dagen Fonds - lid raad van toezicht
- Stichting RegioPlus Arbeidsmarkt zorg en welzijn - lid algemeen bestuur
- Stichting Wijkgezondheidscentrum Velsbroek - lid bestuur
- Stichting Gezondheidscentrum Broekpolder - voorzitter bestuur

Aangezien er geen sprake is van overwegende zeggenschap vindt geen consolidatie van voorgenoemde verbonden partijen plaats.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten opgenomen in de jaarrekening van ViVa! Zorggroep omvatten overige vorderingen inclusief overlopende activa, liquide middelen, leningen en overige financiële verplichtingen, kortlopende schulden inclusief overlopende passiva alsmede afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen. Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de geconsolideerde jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen. In financiële en niet-financiële contracten kunnen afspraken zijn gemaakt die voldoen aan de definitie van derivaten.

Een dergelijke afspraak wordt afgescheiden van het basiscontract en als derivaat verwerkt als zijn economische kenmerken en risico's niet nauw verbonden zijn met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract, een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden zou voldoen aan de definitie van een derivaat, en het samengestelde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening. In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract. Van het basiscontract gescheiden derivaten worden, in overeenstemming met de waarderingsgrondslag voor derivaten waarop geen kostprijs hedge accounting wordt toegepast, gewaardeerd tegen kostprijs of lagere reële waarde.

Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaaarding worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de resultatenrekening.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Overige vorderingen

Overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rente methode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen worden direct in de resultatenrekening verwerkt. Aan- en verkopen van financiële activa die tot de categorie overige vorderingen behoren, worden verantwoord op de transactiedatum.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de resultatenrekening verwerkt. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden. Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met de resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Afgeleide financiële instrumenten

Na eerste opname worden de afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedgemodel wordt toegepast. Aan- en verkopen van afgeleide financiële instrumenten worden verantwoord op de transactiedatum. Indien afgeleide financiële instrumenten of portefeuilles van afgeleide financiële instrumenten toebehoren aan een subcategorie van financiële instrumenten, worden de afgeleide financiële instrumenten na eerste verwerking gewaardeerd overeenkomstig die subcategorie.

Indien kostprijs hedge accounting wordt toegepast vindt, zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de resultatenrekening, wordt het met het afgeleide instrument samenhangende resultaat in de resultatenrekening verwerkt. Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting, wordt de kostprijs van dit actief aangepast met de afdekkingsresultaten die nog niet in de resultatenrekening zijn verwerkt.

Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, wordt de cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de resultatenrekening was verwerkt, als overlopende post in de balans opgenomen, totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de resultatenrekening. Indien afgeleide instrumenten niet langer voldoen aan de voorwaarden voor hedge accounting, maar het financiële instrument niet wordt verkocht, wordt ook de hedge accounting beëindigd. De vervolgwaaardering van het financiële instrument is dan tegen kostprijs of lagere marktwaarde.

Voorwaarden aan hedge accounting

De stichting documenteert de hedgerelaties in specifieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat er sprake is van effectieve hedges respectievelijk dat er geen sprake is van overhedges. ViVa! Zorggroep bepaalt op elke balansdatum de mate van ineffectiviteit van de combinatie van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie (de hedgerelatie). De mate van ineffectiviteit van de hedgerelatie wordt vastgesteld door het vergelijken van de kritische kenmerken van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie in de hedgerelatie. Indien de kritische kenmerken, beoordeeld in de context van de hedgerelatie, aan elkaar gelijk zijn (geweest), is geen sprake (geweest) van ineffectiviteit. Indien de kritische kenmerken, beoordeeld in de context van de hedgerelatie, niet aan elkaar gelijk zijn (geweest), is sprake (geweest) van ineffectiviteit. In dat geval wordt de mate van ineffectiviteit vastgesteld door de verandering in reële waarde van het afdekkings-instrument te vergelijken met de verandering in reële waarde van de afgedekte positie. Indien sprake is van een cumulatief verlies op de hedgerelatie over de periode vanaf eerste verwerking van het afdekkingsinstrument tot aan balansdatum, wordt deze ineffectiviteit (het verlies) direct in de resultatenrekening verwerkt. ViVa! Zorggroep maakt gebruik van een renteswap als afgeleid financieel instrument om de rentevariabiliteit van een opgenomen lening af te dekken (effectieve hedgerelatie). Voor dit instrument wordt kostprijs-hedge accounting toegepast teneinde het resultaat van de renteswap en de afgedekte positie gelijktijdig in de resultatenrekening te verwerken.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een debiteur, herstructurering van een aan de stichting toekomend bedrag onder voorwaarden die de stichting anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect. Daarnaast worden subjectieve indicatoren samen met objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardevermindering overwogen. Voorbeelden hiervan zijn het wegvallen van actieve markten in het geval van financiële activa met een beursnotering, een verlaging van de kredietwaardigheid van de andere partij zijnde de rechtspersoon of schuldenaar van het uitgegeven instrument of een daling van de reële waarde van een financieel actief beneden de kostprijs of geamortiseerde kostprijs.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door de stichting worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken. Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de stichting historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als het bestuur van de stichting van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren. Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de resultatenrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de resultatenrekening.

Saldering van financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de stichting beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de stichting en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. De grond, kunstwerken, bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen technische en administratieve uitrusting en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en de overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de gebruiksduur. Op grond, kunstwerken, bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering, alsmede vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting. Er wordt geen rekening gehouden met restwaarden. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde. Sinds 2009 is sprake van een overgangsfase voor de bekostiging van de materiële vaste activa die tot op heden in aanmerking komen voor integrale nacalculatie. Het in beginsel risicoloze bekostigingssysteem is vanaf 2012 geleidelijk vervangen door een systeem van prestatiebekostiging. Kapitaallasten moeten voortaan gedekt worden via een component in de integrale tarieven. Hierdoor ontstaan nieuwe risico's voor het vastgoed, zoals exploitatierisico's (leegstand, onderbezetting), boekwaarderisico's (marktontwikkeling) en het risico van afwaardering bij exploitatieverliezen (impairment). Afschrijvingstermijnen worden om deze reden vanaf 2011 op de economische levensduur gebaseerd en niet meer op de oude bekostigingssystematiek. Voor nu nog nacalculerbare huurcontracten van vastgoed treedt ook een bezettingsrisico op.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Grond 0%
- Kunstwerken 0%
- Bedrijfsgebouwen 2% - 10%
- Machines en installaties 5% - 10%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting 10% - 25%

De materiële vaste activa waarvan de stichting en haar groepsmaatschappijen op grond van een financiële leaseovereenkomst het economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

ViVa! Zorggroep activeert de uitgaven voor groot onderhoud aan gebouwen indien deze gebruiksduur verlengend is.

Financiële vaste activa

Deelnemingen met invloed van betekenis

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen. Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de stichting invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de stichting gehanteerd. Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens op de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatsbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de stichting en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De niet gerealiseerde winst wordt geëlimineerd uit het resultaat van de stichting. Deze correctie wordt verwerkt door eliminatie op de baten en het opnemen van een overlopende post.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Bij deze waardering worden ook langlopende vorderingen op de deelnemingen meegenomen die feitelijk moeten worden gezien als onderdeel van de netto-investering. Dit betreft met name leningen waarvan de afwikkeling in de nabije toekomst niet is gepland en niet waarschijnlijk is. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Wanneer de stichting echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de stichting ten behoeve van de deelneming.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

Voor materiële vaste activa en deelnemingen waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend onder de financiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te bepalen voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroom genererende eenheid geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord. Een bijzonder waardeverminderingverlies voor goodwill wordt niet teruggenomen in een volgende periode.

In de gehanteerde impairmentstudies worden financiële kasstroomprojecties (discounted cashflow) gemaakt, uitgaande van integrale exploitaties, dus van vastgoed én zorg. Toekomstige externe ontwikkelingen, met name vanuit de overheid gedreven, en de wijze waarop ViVa! Zorggroep inspeelt op deze ontwikkelingen, zijn zo goed als mogelijk ingeschat. Hiernaast zijn meerdere scenario's doorgerekend om de validiteit en sensitiviteit van de uitkomsten te toetsen.

ViVa! Zorggroep heeft een impairment trigger analyse gedaan en geconstateerd dat er geen impairment triggers zijn. Daarnaast is een impairment berekening uitgevoerd met een horizon tot en met 2050. De stichting onderkent één kasstroom genererende eenheid, namelijk de gehele organisatie. De uitkomst van deze berekening is dat er ultimo 2017 geen sprake is van een bijzondere waardevermindering voor ViVa! Zorggroep als geheel.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde. De kostprijs bestaat uit de verkrijgingsprijs, vermeerderd met overige kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De opbrengstwaarde is gebaseerd op de meest betrouwbare schatting van het bedrag dat de voorraden maximaal zullen opbrengen, onder aftrek van nog te maken kosten.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde. Deze opbrengstwaarde is bepaald op basis van een berekening waarbij is uitgegaan van een fictief ontslag per balansdatum van alle op balansdatum nog lopende trajecten. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het hoofd financiële instrumenten.

Vorderingen en schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot Wlz:

Een vordering uit hoofde van financieringstekorten of een schuld uit hoofde van financieringsoverschotten is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget (artikel 6 Regeling verslaggeving WTZi).

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiemee rekening gehouden bij de waardering. Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de stichting, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Binnen het eigen vermogen wordt onderscheid gemaakt tussen Kapitaal, Bestemmingsreserves, Bestemmingsfondsen, Algemene reserves en Overige reserves.

Kapitaal

Onder kapitaal is opgenomen het bij oprichting van de Stichting ingebracht kapitaal.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door de bevoegde organen van de Stichting een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen zijn reserves waaraan door derden een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan.

Algemene reserves

Onder Algemene reserve is opgenomen dat deel van het eigen vermogen, waarover de bevoegde organen binnen de statutaire doelstellingen van de stichting vrij kunnen beschikken.

Aanwending van bestemmingsreserves en -fondsen

Uitgaven die worden gedekt uit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen worden in de resultatenrekening verantwoord, en via de resultaatbestemming ten laste van de betreffende reserve of fonds gebracht. Wijzigingen in de beperking van de bestemming van reserves welke door de daartoe bevoegde organen of instanties worden aangebracht, worden als overige mutatie binnen het eigen vermogen verwerkt.

Overige reserves (herwaarderingsreserve)

Waardevermeerderingen van activa die voorheen werden gewaardeerd tegen actuele waarde zijn opgenomen in de herwaarderingsreserve. Uitzondering hierop vormen financiële instrumenten en andere beleggingen die worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Waardevermeerderingen van die activa worden direct in het resultaat verwerkt. Daarnaast wordt voor die activa een herwaarderingsreserve gevormd ten laste van de overige reserves als geen sprake is van frequente marktnoteringen. De herwaarderingsreserve wordt gevormd per individueel actief en is niet hoger dan het verschil tussen de boekwaarde op basis van historische kostprijs en de boekwaarde op basis van actuele waarde. De herwaarderingsreserve wordt verminderd met de gerealiseerde herwaardering (verband houdend met systematische afschrijvingen van het actief). Op de herwaarderingsreserve wordt waardeverminderingen van het betreffende actief, niet zijnde systematische afschrijvingen, in mindering gebracht. Als een actief wordt vervreemd, valt een eventueel aanwezige herwaarderingsreserve met betrekking tot dat actief vrij ten gunste van de overige reserves.

ViVa! Zorggroep past voor het boekjaar 2017 een stelselwijziging toe waarbij zij haar grondposities waardeert tegen historische kosten. ViVa! Zorggroep maakt hierbij gebruik van de overgangsbepaling RJ 212.802 waarbij de actuele kostprijs geldt als invulling van de actuele waarde. Deze stelselwijziging is prospectief verwerkt. De boekwaarden van het eind van 2016, gebaseerd op het oude stelsel, zijn hierbij als uitgangspunt genomen bij de toepassing van het nieuwe stelsel. De omvang van de nog niet gerealiseerde herwaarderingsreserve wordt separaat vermeld.

Minderheidsbelang derden

Het minderheidsbelang derden wordt gewaardeerd op het proportionele deel van derden in de netto-waarde van de activa en verplichtingen, bepaald volgens de waarderingsgrondslagen van de stichting.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de stichting noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de stichting nadelige gevolgen heeft. Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Voorziening arbeidsongeschiktheid

De voorziening arbeidsongeschiktheid betreft een voorziening voor verwachte toekomstige uitkeringen als gevolg van langdurige arbeidsongeschiktheid. De voorziening betreft de salarissen van de bestaande ziektegevallen tussen zes maanden en twee jaar, voor een periode tot twee jaar. Voor de periode daarna is ViVa! Zorggroep verzekerd. De kosten voor arbeidsongeschiktheid voor de eerste zes maanden zijn niet opgenomen in de voorziening.

Voorziening onregelmatigheidstoeslag (ORT)

De voorziening onregelmatigheidstoeslag is gevormd voor de afwikkeling van de ORT-claims over de verlofrechten van medewerkers in de periode 2012 – 2016. ViVa! Zorggroep heeft de voorziening gebaseerd op de verwachte afwikkeling van de ORT-claims van medewerkers die op dit moment bij ViVa! Zorggroep in dienst zijn alsmede ex-medewerkers die in de periode 2012 - 2016 bij ViVa! Zorggroep in dienst zijn geweest. Deze voorziening zal naar verwachting in de boekjaren 2018 en 2019 worden afgewikkeld.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op de CAO, looptijd van dienstverbanden en blijfkans.

Langlopende schulden

De waardering van langlopende schulden is toegelicht onder het hoofd 'Financiële instrumenten'.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd 'Financiële instrumenten'.

Opbrengstverantwoording

Diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen als baten tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en eventuele kortingen. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de resultatenrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten. Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de resultatenrekening als baten opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

ViVa! Zorggroep maakt jaarlijks afspraken met de zorgkantoren voor de financiering van haar dienstverlening. Budgetaanpassingen uit oude jaren, die in het boekjaar zijn geconstateerd, worden aan het huidige boekjaar toegerekend. ViVa! Zorggroep sluit overeenkomsten af met zorgverzekeraars en gemeenten voor levering van wijkverpleging, huishoudelijke zorg en ondersteuning en begeleiding. De opbrengsten uit de geleverde zorg worden verantwoord rekening houdend met de geldende contractafspraken en eventuele productieplafonds. De omzet DBC's / DBC-zorgproducten wordt bepaald op basis van de declarabele prestaties die zijn afgeleid uit een subtraject en zorgactiviteiten via de door de Nza vastgestelde beslisbomen.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden.

Subsidies ter compensatie van door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de resultatenrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de stichting voor de kosten van een actief worden systematisch in de resultatenrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Huuropbrengsten

Huuropbrengsten uit verhuur van woonruimte aan cliënten worden linear in de resultatenrekening opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de resultatenrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

Voor arbeidsongeschiktheidsrisico's die zijn verzekerd wordt een voorziening getroffen voor het in de toekomst te betalen deel van de verzekeringspremie dat rechtstreeks toe te rekenen is aan het individuele schadeverleden van de stichting. Als geen betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van het in de toekomst te betalen deel van de verzekeringspremies dat rechtstreeks is toe te rekenen aan het individuele schadeverleden van de rechtspersoon, wordt geen voorziening opgenomen.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

ViVa! Zorggroep heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij de stichting. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). ViVa! Zorggroep betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad minder sterk schommelen. In januari 2018 bedroeg de dekkingsgraad 103%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 128%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 11 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren.

ViVa! Zorggroep heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. ViVa! Zorggroep heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de stichting zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Financiële leases

Als de stichting optreedt als lessee in een financiële lease, wordt het leaseobject (en de daarmee samenhangende verplichting) bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waardes worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject. De grondslagen voor de vervolwaardering van het leaseobject zijn beschreven onder het hoofdstuk Materiële vaste activa. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat de stichting eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object. De minimale leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend aan elke periode dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende netto-verplichting met betrekking tot de financiële lease. Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Operationele leases

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren. De rentebaten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de groep in de resultaten van deze deelnemingen, bepaald op basis van de grondslagen van de groep. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de groep en de niet-geconsolideerde deelnemingen en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De in de verworven groepsmaatschappij aanwezige geldmiddelen zijn van de aankoopprijs in aftrek gebracht. Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellings specifieke (sectorale) regels.

Grondslagen van segmentering van de resultatenrekening

In de jaarrekening wordt zoals aanbevolen in de Richtlijn Zorginstellingen een segmentatie van de resultatenrekening gemaakt in de volgende segmenten Wlz, Zvw, WMO en overig. ViVa! Zorggroep onderkent de segmenten Wlz, Zvw, Wmo, JGZ / CJG en overige. De segmenten zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. In de segmenten worden de belangrijkste financieringsstromen (Wlz, Zvw en Wmo) onderkend. JGZ en CJG zijn in één afzonderlijk segment opgenomen waarbij deze met name de financieringsstroom subsidies representeren. Het segment overige bestaat uit de activiteiten van Maatjez, de ledenservice en ViVa! Vast B.V. De activiteiten van Maatjez zijn in 2017 nieuw toegevoegd aan het segment overige. De vergelijkende cijfer zijn hiervoor niet aangepast.

Bij de verdeling van de resultatenrekening per operationele segment is aangesloten op de activiteiten van het bedrijfsproces. De opbrengsten en kosten van de operationele onderdelen van ViVa! Zorggroep zijn toegerekend op basis van de omzetverdeling van het betreffende onderdeel. De kosten van de ondersteunende afdelingen zijn toegerekend op basis van een gedetailleerde systematiek waarbij een inschatting is gemaakt van individuele verdeelsleutels per financieringsstroom. Hierbij blijven de segmenten JGZ / CJG en overige buiten beschouwing.

Verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen (zie toelichting Verbonden partijen voor de geïdentificeerde verbonden partijen) worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

De reële waarde van derivaten waarbij geen collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de relevante swapcurve vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

1. Materiële vaste activa	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen	60.180.825	53.008.795
Grond	13.524.668	13.758.318
Machines en installaties	9.138.553	10.064.515
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	5.429.546	5.731.957
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering	330.240	5.323.244
Kunstwerken	84.700	84.700
Totaal materiële vaste activa	<u>88.688.532</u>	<u>87.971.529</u>

Voor het verloop van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 2.6

Toelichting:

ViVa! Zorggroep paste tot en met boekjaar 2016 de grondslag actuele waarde toe voor de waardering van haar grondposities. ViVa! Zorggroep past voor het boekjaar 2017 een stelselwijziging toe waarbij zij haar grondposities waardeert tegen historische kosten. ViVa! Zorggroep maakt hierbij gebruik van de overgangsbepaling RJ 212.802 waarbij de actuele kostprijs geldt als invulling van de actuele waarde. Deze stelselwijziging is prospectief verwerkt. De boekwaarden van het eind van 2016, gebaseerd op het oude stelsel, zijn hierbij als uitgangspunt genomen bij de toepassing van het nieuwe stelsel.

Per 31 december 2017 zijn een drietal financiële lease contracten onder de post materiële vaste activa opgenomen. Deze lease contracten hebben betrekking op de categorie bedrijfsgebouwen en terreinen en bedragen in 2017: € 14,1 mln. (2016: € 14,8 mln.). De stichting leest deze activa maar is geen juridisch eigenaar hiervan. Tevens is de bijbehorende financiering onder de post langlopende schulden opgenomen. De balans is hierdoor in 2011 verlengd met circa € 21 mln. Met ingang van 2012 worden in plaats van huurlasten, de volgende componenten verantwoord: rente- en afschrijvingskosten en de aflossing. Deze verantwoording heeft voor de jaren 2012 tot en met 2026, bij ongewijzigde huurcontracten, een negatief effect op het resultaat tot gevolg van gemiddeld € 0,4 mln. per jaar. Hierna treden positieve resultaat-effecten op die de negatieve effecten uiteindelijk neutraliseren.

ViVa! Zorggroep heeft in 2017 het kantoorgebouw Büllerlaan verkocht. De verkoopopbrengst heeft € 0,8 mln. bedragen en is gebruikt voor aflossing van een deel van de financiering van de Rabobank. Bij de verkoop is een boekverlies gerealiseerd van € 0,2 mln. Dit boekverlies is verwerkt onder de afschrijvingen.

ViVa! Zorggroep heeft in 2017 de nieuwbouw van de locatie Overkerck in Heiloo in gebruik genomen. De post materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering is hierdoor afgenomen. De post bedrijfsgebouwen en terreinen is hierdoor toegenomen. Ultimo 2017 resteren geen significante investeringsverplichtingen.

2. Voorraden	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Overige voorraden	139.024	125.475
Totaal voorraden	<u>139.024</u>	<u>125.475</u>

Toelichting:

Voor de in de balans opgenomen voorraden is geen voorziening van incourantheid van toepassing.

De voorraden dienen voor het volledige bedrag als onderpand voor de langlopende schulden.

3. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	962.987	669.777
Af: ontvangen voorschotten	496.000	-
Totaal onderhanden werk	<u>466.987</u>	<u>669.777</u>

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo 31-dec-17
	€	€	€	€
Revalidatie behandelingen CVA diagnoses	189.471	-	97.590	91.881
Revalidatie behandelingen overige diagnoses	773.516	-	398.410	375.106
Totaal onderhanden werk	<u>962.987</u>	<u>-</u>	<u>496.000</u>	<u>466.987</u>

4. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot Wlz

	<u>t/m 2016</u>	<u>2017</u>	<u>totaal</u>
	€	€	€
Saldo per 1 januari	309.423	-	309.423
Financieringsverschil boekjaar	-	1.213.695	1.213.695
Correcties voorgaande jaren	-35.672	-	-35.672
Betalingen/ontvangsten	-273.751	-	-273.751
Subtotaal mutatie boekjaar	<u>-309.423</u>	<u>1.213.695</u>	<u>904.272</u>
Saldo per 31 december	<u>-</u>	<u>1.213.695</u>	<u>1.213.695</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c

a

a = interne berekening

b = overeenstemming met zorgverzekeraars

c = definitieve vaststelling NZa

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	1.213.695	373.489
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	-	64.066
	<u>1.213.695</u>	<u>309.423</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	93.315.111	91.982.332
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	92.101.416	91.820.010
Totaal financieringstekort/overschot	<u>1.213.695</u>	<u>162.322</u>

Toelichting:

ViVa! Zorggroep heeft over de jaren 2012 tot en met 2016 haar nacalculatieformulier voor het zorgkantoor Noord-Holland-Noord eenzijdig ingediend. In mei 2017 heeft ViVa! Zorggroep overeenstemming bereikt met de NZa over het dossier tijdelijke huisvesting. Inmiddels zijn de posities tot en met het boekjaar 2016 definitief afgerekend.

5. Debiteuren en overige vorderingen	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	453.424	579.389
Vorderingen op zorgverzekeraars	2.955.794	2.021.047
Vorderingen op gemeenten	1.100.917	1.873.408
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	12.967	259.625
<i>Vooruitbetaalde bedragen:</i>		
Vooruitbetaalde bedragen	402.305	557.446
<i>Nog te ontvangen bedragen:</i>		
Nog te ontvangen bedragen	577.411	1.020.514
* Nog te ontvangen subsidies	342.073	827.009
<i>Overige overlopende activa:</i>		
* Overige vorderingen	134.566	142.109
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>5.979.457</u>	<u>7.280.547</u>

Toelichting:

Daling van de post debiteuren en overige vorderingen is met name het gevolg van de afwikkeling van de subsidies zorginfrastructuur 2015 en 2016 alsmede de afwikkeling van de subsidie eerste lijns verblijf 2016 (in 2017 overgegaan naar de Zvw). De daling van de vordering op gemeenten is het gevolg van actief incassobeleid op deze posities gedurende 2017. De stijging van vorderingspositie zorgverzekeraars is deels het gevolg van de overheveling van het product eerste lijns verblijf (in 2016 subsidie) en een hogere productie DBC's en wijkverpleging. De bedragen opgenomen onder de vorderingen hebben een looptijd van < 1 jaar. Ter dekking van het risico van oninbaarheid is een voorziening gevormd ad € 80.247 (2016: € 141.993).

6. Liquide middelen	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bankrekeningen	4.221.997	7.241.579
Kassen	17.287	29.922
Deposito's	-	800.000
Totaal liquide middelen	<u>4.239.284</u>	<u>8.071.501</u>

Toelichting:

ViVa! Zorggroep heeft één bankgarantie afgegeven voor een totaal bedrag van € 30.000. De afgegeven bankgarantie heeft geen invloed op de solvabiliteit van ViVa! Zorggroep. De liquide middelen zijn verder vrij opeisbaar.

PASSIVA**7. Groepsvermogen**

Voor de toelichting op het aandeel van de stichting in het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening.

Aandeel derden	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Centrum voor Jeugd en Gezin Kennemerland B.V.	358.755	187.107
	<u>358.755</u>	<u>187.107</u>

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Aandeel (49%) MEE in CJG	187.107	171.648	-	358.755
<i>Totaal aandeel derden</i>	<u>187.107</u>	<u>171.648</u>	<u>-</u>	<u>358.755</u>

Toelichting:

Het aandeel derden heeft betrekking op de 49% belang van Stichting Mee Noord West Holland in Centrum voor Jeugd en Gezin Kennemerland B.V.

8. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-17	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€	€
Voorziening arbeidsongeschiktheid	746.133	594.792	-	-	1.340.925
Voorziening onregelmatigheidstoeslag ORT	2.783.540	-	1.279.172	358.267	1.146.101
Voorziening jubileumuitkeringen	843.251	43.911	69.785	-	817.377
Totaal voorzieningen	4.372.924	638.703	1.348.957	358.267	3.304.403

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-17
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	1.675.431
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar)	1.628.972
hiervan > 5 jaar	784.753

Toelichting per categorie voorziening:

De voorziening voor arbeidsongeschiktheid betreft de eigen risicoperiode voor ViVa! Zorggroep (eerste twee jaar). Voor zieke medewerkers van 6 tot 12 maanden wordt 65% voorzien, de voorziening voor medewerkers tussen 1 en 2 jaar bedraagt 62%. Percentages zijn berekend rekening houdend met verloop en worden eenmaal per 2 jaar herberekend. Uit de analyse van ViVa! Zorggroep zijn geen wijzigingen van deze percentages naar voren gekomen. De dotatie van de voorziening betreft het saldo van onttrekkingen, dotaties en vrijvallen. De voorziening wordt jaarlijks per jaareinde bepaald.

ViVa! Zorggroep heeft in haar jaarrekening 2016 voor het eerst een voorziening opgenomen voor de afwikkeling van de ORT-claims over de verlofrechten van medewerkers in de periode 2012 – 2016. De ORT afwikkeling is het gevolg van CAO afspraken. De totale voorziening bedraagt € 2,8 mln. en zal binnen drie jaar afgewikkeld worden. Er is bij het treffen van de voorziening een inschatting gemaakt voor het al dan niet tekenen van vaststellingsovereenkomsten door alle betrokken medewerkers evenals het claimen door ex-medewerkers. Doordat eind 2017 meer zicht bestaat op het risico van bezwaren en het claimen door ex-medewerkers heeft een vrijval van een deel van de voorziening kunnen plaatsvinden.

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op de verplichtingen uit de CAO, waaronder blijfkans en leeftijden.

9. Langlopende schulden (looptijd > 1 jaar)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	32.614.933	36.183.083
Verplichtingen financial lease	16.591.648	16.902.508
Totaal schulden	<u>49.206.581</u>	<u>53.085.591</u>
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	53.085.591	56.209.651
Bij: nieuwe leningen	-	-
Af: aflossingen kredietinstellingen	3.568.152	2.773.756
Af: aflossingen financial lease	310.858	350.304
Stand per 31 december	<u>49.206.581</u>	<u>53.085.591</u>
aflossingsverplichting komend boekjaar kredietinstellingen	1.768.152	2.768.152
aflossingsverplichting komend boekjaar financial lease	327.937	310.861
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	<u>2.096.089</u>	<u>3.079.013</u>
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>47.110.492</u>	<u>50.006.578</u>
<i>Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:</i>		
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jaar), aflossingsverplichtingen	2.096.089	3.079.013
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jaar)	47.110.492	50.006.578
hiervan > 5 jaar	39.568.386	41.962.397

De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht leningen punt 2.7.

Er zijn hypotheekleningen gevestigd op 9 panden van ViVa! Zorggroep.

Tevens zijn de inventaris, de voorraden en vorderingen op derden verpand. De aflossingsverplichtingen voor komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Ultimo 2017 kwalificeren drie huurcontracten zich als Financial lease. Deze contracten zijn enerzijds geactiveerd, terwijl de leaseverplichtingen als langlopende schulden in de balans zijn opgenomen.

Convenanten

Met de BNG, Rabobank en ING Bank zijn financiële ratio's overeengekomen, waaronder de Debt Service Coverage Ratio (DSCR), de solvabiliteitsratio en de personeelskosten ratio (alleen bij de BNG). Per financier dient rekening te worden gehouden met een aangepaste presentatie op grond van onderling afwijkende definities. De DSCR ratio voor de Rabobank en BNG komt boven de gestelde norm van respectievelijk 1,4 en 1,2. ViVa! Zorggroep doorbreekt de gestelde DSCR (1,2) bij de ING Bank. Dit hangt samen met de door de ING Bank gehanteerde definitie. Voor deze ratio heeft ViVa! Zorggroep reeds een waiver ontvangen van de ING Bank. De gestelde solvabiliteitsratio is bij alle banken gehaald. ViVa! Zorggroep is onder het niveau van de personeelskostenratio van BNG (73%) gebleven in 2017.

10. Kortlopende schulden	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Crediteuren	3.489.073	2.473.123
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	2.096.089	3.079.013
Te betalen vakantiedagen	5.911.207	5.950.822
Nog te betalen kosten	3.642.570	3.193.648
Te betalen vakantiegeld	3.022.280	2.871.950
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.883.743	4.791.873
Te betalen meeruren	1.682.273	1.746.085
Nog te betalen salarissen	417.170	174.040
Schulden terzake pensioenen	285.224	1.754.189
* Te betalen accountantskosten	253.885	142.116
Overige schulden	325.780	588.373
* Overlopende passiva	93.612	166.490
	<u>24.102.906</u>	<u>26.931.722</u>

Naar verwachting hebben de onder de kortlopende schulden opgenomen bedragen een looptijd korter dan 1 jaar.

De positie opgenomen onder de post 'Belastingen en premies sociale verzekeringen' is als volgt opgebouwd:

Loonheffing	2.104.174	4.064.929
Premies sociale verzekeringen	673.466	447.965
Omzetbelasting	106.103	278.979
Totaal:	<u>2.883.743</u>	<u>4.791.873</u>

De positie opgenomen onder de post 'Nog te betalen kosten' is als volgt opgebouwd:

Nog te betalen bedragen	3.395.436	2.613.360
Nog te betalen interest	215.500	256.816
Te betalen Gas	30.249	279.385
Te betalen Elektra	1.385	44.087
Totaal:	<u>3.642.570</u>	<u>3.193.648</u>

Toelichting:

De daling van de kortlopende schulden en overlopende passiva hangen samen met een lagere aflossingsverplichting op de langlopende leningen (financiering tijdelijke huisvesting Varnebroek is in 2017 volledig afgelost; effect € 1,0 mln.). Daarnaast valt de post af te dragen loonheffing december lager uit doordat deze post in 2016 nog bestond uit de loonheffing over de regulier loonbetaling en de eindejaarsuitkering van december. In 2017 is de eindejaarsuitkering op grond van CAO bepalingen in november uitbetaald en heeft de afdracht loonheffing hierover in december 2017 plaatsgevonden. Tot slot kan worden opgemerkt dat de schuldpositie jegens het pensioenfonds lager uitvalt doordat in de voorschotnota's van het pensioenfonds in 2017 reeds rekening is gehouden met de benodigde afdracht van pensioenpremies voor de betaalde ORT. In voorgaande jaren werd dit in het volgende kalenderjaar afgerekend door het pensioenfonds. De post nog te betalen bedragen betreft reserveringen voor te betalen ORT over december, reserveringen voor productiegerelateerde risico's, reserveringen voor getroffen vaststellingsovereenkomsten en overige te betalen bedragen. De stijging hangt samen met een hogere post te betalen ORT en reserveringen voor getroffen vaststellingsovereenkomsten.

11. Financiële instrumenten

Algemeen

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan kredietrisico's, renterisico's en kasstroomrisico's en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten te beperken. De stichting zet afgeleide financiële instrumenten in (interest rate swaps) om risico's te beheersen. Afgeleide instrumenten worden niet ingezet voor handelsdoeleinden.

Kredietrisico

De stichting loopt kredietrisico over handels- en overige vorderingen en liquide middelen. Het totale kredietrisico bedraagt € 11,9 mln. (2016: € 16,4 mln.). Het kredietrisico is vooral geconcentreerd bij drie tegenpartijen voor een totaalbedrag ad € 5,5 mln. (2016: € 8,4 mln.). Deze drie tegenpartijen zijn twee Nederlandse systeembanken en de NZa. Daarnaast heeft ViVa! Zorggroep vorderingen op een aantal gemeenten en diverse zorgverzekeraars voor respectievelijk € 1,1 mln. (2016 € 1,9 mln.) en € 3,0 mln. (2016 € 2,0 mln.).

Renterisico en kasstroomrisico

Het beleid van de stichting is om haar langlopende financieringen zo veel mogelijk te dekken met vastrentende leningen en kortlopende financieringen met variabel rentende leningen. De stichting loopt renterisico over de rentedragende schulden en herfinanciering van bestaande financieringen. Voor schulden met variabel rentende renteaftspraken loopt de stichting risico ten aanzien van toekomstige kasstromen en met betrekking tot vast rentende leningen reële waarde risico.

Viva! Zorggroep heeft ultimo 2009 een interest rate swap afgesloten ter afdekking van het renterisico samenhangende met de lening 3080.911.687 van de Rabobank (zie overzicht leningen). De hoofdsom van de interest swap bedroeg € 12,3 mln. en heeft een looptijd tot 1 november 2019. De interest rate swap heeft een verkrijgingsprijs van nihil en wordt tegen kostprijs gewaardeerd. Ultimo 2017 resteert een hoofdsom van € 4,3 mln. Er was sprake van een onderhedge in 2017. De marktwaarde ultimo 2017 was € 0,3 mln. negatief (2016: € 0,4 mln. negatief). Voor de renteswap heeft de instelling een voorwaardelijke bijstortverplichting. Indien en voor zover de marktwaarde van de renteswap meer dan € 1,6 mln. negatief wordt, kan de instelling worden verplicht voor het meerdere een depot bij de uitgever van de renteswap aan te houden.

ViVa! Zorggroep is in 2016 gefuseerd met Stichting De Marke. De Marke heeft tevens een interest rate swap ingezet om renterisico's te beheersen. De interest rate swap hangt samen met de lening 65.32.72.766 van de ING Bank (zie overzicht leningen). De hoofdsom van de interest swap bedroeg € 4,1 mln. en heeft een looptijd tot 1 juli 2019. De interest rate swap heeft een verkrijgingsprijs van nihil en wordt tegen kostprijs gewaardeerd. Ultimo 2017 resteert een hoofdsom van € 3,4 mln. Er was sprake van een onderhedge in 2017. De marktwaarde ultimo 2017 bedroeg € 0,2 mln. negatief (2016 € 0,3 mln. negatief). Voor de renteswap heeft de instelling een voorwaardelijke bijstortverplichting, indien en voor zover de marktwaarde van de renteswap meer dan € 0,8 mln. negatief wordt, kan de instelling worden verplicht voor het meerdere een depot bij de uitgever van de renteswap aan te houden.

Liquiditeitsrisico

De stichting bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. De stichting ziet er op toe dat er voldoende opvraagbare tegoeden zijn om de verwachte operationele kosten te dekken, inclusief het voldoen aan de financiële verplichtingen. Hierin is geen rekening gehouden met het eventuele effect van extreme omstandigheden die redelijkerwijs niet kunnen worden voorspeld, zoals natuurrampen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft om steeds binnen de gestelde lening convenanten te blijven.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden benadert de boekwaarde daarvan. De reële waarde en boekwaarde (inclusief lopende rente) van de leningen bedraagt ultimo 2017 respectievelijk € 33,3 mln. en € 32,6 mln. De reële waarde van de leningen wijkt fractioneel af van de boekwaarde.

12. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Bij ViVa! Zorggroep zijn financiële verplichtingen aangegaan ter zake van autolease. Deze verplichtingen hebben een looptijd tot maximaal 5 jaar.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Verplichtingen inzake operationele autolease (in miljoenen)		
verplichtingen van maximaal 1 jaar	0,0	0,1
verplichtingen met een looptijd tussen 1 en 5 jaar	0,0	0,0
Verplichtingen met een looptijd van meer dan 5 jaar	0,0	0,0
Subtotaal:	<u>0,0</u>	<u>0,1</u>

Bij ViVa! Zorggroep zijn langlopende onvoorwaardelijke financiële verplichtingen aangegaan ter zake van operational lease (inclusief erfpacht en huur) met de looptijd > 5 jaar.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Verplichtingen inzake operationele lease, huur en erfpacht (in miljoenen)		
verplichtingen van maximaal 1 jaar	6,7	8,0
verplichtingen met een looptijd tussen 1 en 5 jaar	24,1	25,3
verplichting met een looptijd van meer dan 5 jaar	46,4	50,3
Subtotaal:	<u>77,2</u>	<u>83,6</u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Totale verplichtingen (in miljoenen)		
verplichtingen van maximaal 1 jaar	6,7	8,1
verplichtingen met een looptijd tussen 1 en 5 jaar	24,1	25,3
verplichting met een looptijd van meer dan 5 jaar	46,4	50,3
Totaal:	<u>77,2</u>	<u>83,7</u>

ViVa! Zorggroep heeft voorkeursrecht van koop ten aanzien van locatie de Cameren. Waardering tegen kostprijs nihil.

Garanties

ViVa! Zorggroep heeft één bankgarantie afgegeven voor een totaal bedrag van € 30.000. De afgegeven bankgarantie heeft geen invloed op de solvabiliteit van ViVa! Zorggroep.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Onderdeel van de regeling is dat een overschrijding van het landelijke budgetplafond voor GRZ (Geriatrische RevalidatieZorg) zal worden teruggevorderd van de zorginstellingen naar ieders aandeel in de overschrijding (macrobeheersinstrument). Zorgaanbieders kunnen op basis hiervan een terugbetalingsverplichting opgelegd krijgen in 2018. Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 bestaat nog geen inzicht in de omvang van deze verplichting. Stichting ViVa! Zorggroep is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2017. Bovenstaande is in overeenstemming met de betreffende beleidsregel van de NZa met betrekking tot het Macrobeheersmodel geriatrische revalidatiezorg. Het MBI kan alleen worden ingezet voor het budgettaire jaar 2016 en 2017 aangezien het budgettaire kader voor de GRZ in 2015 niet is overschreden.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële controles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële controles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor alleen verplichtingen in de balans opgenomen van beperkte omvang.

2.6 Overzicht materiële vaste activa ultimo 2017 (geconsolideerd)

	Grond	Kunstwerken	Bedrijfsgebouwen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017							
- aanschafwaarde	13.758.318	84.700	87.416.627	20.147.333	13.635.975	5.323.244	140.366.197
- cumulatieve afschrijvingen	-	-	34.407.832	10.082.818	7.904.018	-	52.394.668
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>13.758.318</u>	<u>84.700</u>	<u>53.008.795</u>	<u>10.064.515</u>	<u>5.731.957</u>	<u>5.323.244</u>	<u>87.971.529</u>
Mutaties in het boekjaar							
- investeringen	1.350	-	117.856	171.841	1.274.243	6.453.496	8.018.786
- ingebruikname MVA in uitvoering	-	-	11.350.608	-	95.892	-11.446.500	-
- afschrijvingen	-	-	3.550.190	1.087.897	1.663.080	-	6.301.167
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>							
aanschafwaarde	-	-	-	-	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
- <i>desinvesteringen</i>							
aanschafwaarde	235.000	-	1.628.291	15.493	15.581	-	1.894.365
cumulatieve afschrijvingen	-	-	882.047	5.587	6.115	-	893.749
	<u>235.000</u>	<u>-</u>	<u>746.244</u>	<u>9.906</u>	<u>9.466</u>	<u>-</u>	<u>1.000.616</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-233.650</u>	<u>-</u>	<u>7.172.030</u>	<u>-925.962</u>	<u>-302.411</u>	<u>-4.993.004</u>	<u>717.003</u>
Stand per 31 december 2017							
- aanschafwaarde	13.524.668	84.700	97.256.800	20.303.681	14.990.529	330.240	146.490.618
- cumulatieve afschrijvingen	-	-	37.075.975	11.165.128	9.560.983	-	57.802.086
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>13.524.668</u>	<u>84.700</u>	<u>60.180.825</u>	<u>9.138.553</u>	<u>5.429.546</u>	<u>330.240</u>	<u>88.688.532</u>
Afschrijvingspercentage	0%	0%	2-10%	5-10%	10-25%	0%	

2.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017

Leninggever	Afsluitdatum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2017	Aflossing in 2017	Restschuld 31 december 2017	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflossingswijze	Aflossing 2018	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
BNG 40.91940.01	2001	680.670	30	Lineair	3,65%	340.335	-	22.689	317.646	204.201	14	Lineair	22.689	Gem Garantie
BNG 40.107421	2012	3.600.000	15	Lineair	5,05%	3.060.000	-	120.000	2.940.000	2.340.000	10	Lineair	120.000	Hypothecair
BNG 40.107764	2012	5.000.000	5	Lineair	2,74%	1.000.000	-	1.000.000	-	-	-	Lineair	-	Geen
BNG 40.109112	2014	1.792.000	15	Lineair	3,52%	1.642.669	-	59.732	1.582.937	1.284.277	12	Lineair	59.732	Geen
BNG 40.109623	2015	7.550.000	15	Lineair	2,17%	7.109.583	-	251.667	6.857.916	5.599.581	13	Lineair	251.667	Hypothecair
BNG 40.109624	2015	7.550.000	15	Lineair	2,65%	7.109.583	-	251.667	6.857.916	5.599.581	13	Lineair	251.667	Hypothecair
Rabobank	1992	3.374.310	29	Lineair	3,91%	581.764	-	116.356	465.408	-	4	Lineair	116.356	Provincie Garantie
Rabobank	1992	3.403.352	30	Lineair	3,99%	680.670	-	113.445	567.225	-	5	Lineair	113.445	Provincie Garantie
Rabobank 3080.911.687*	2000	16.857.935	37	Roll over	1,89%	8.789.461	-	1.256.620	7.532.841	5.249.741	20	Lineair	456.620	Hypothecair
Rabobank 3364.968.829	1991	1.815.121	50	Lineair	1,60%	907.561	-	36.302	871.259	689.749	24	Lineair	36.302	Gem Garantie
Rabobank	1989	1.361.341	40	Lineair	4,29%	442.437	-	34.033	408.404	238.239	12	Lineair	34.033	Gem Garantie
ING 59.239	2009	2.085.000	10	Hypothecair	4,72%	446.875	-	162.500	284.375	-	2	Lineair	162.500	Hypothecair
ING 72.766	2009	4.800.000	50	Hypothecair	variabel	3.572.000	-	96.000	3.476.000	2.996.000	42	Lineair	96.000	Hypothecair
F&C	1986	862.182	30	Lineair	7,50%	-	-	-	-	-	-	Lineair	-	Gem Garantie
Ned Waterschapsbank	1988	1.361.341	40	Lineair	4,55%	408.400	-	34.034	374.366	204.196	11	Lineair	34.034	Gem Garantie
Gemeente Bergen	2003	262.135	20	Hypothecair	4,71%	91.747	-	13.107	78.640	13.105	6	Lineair	13.107	Pos. Hyp. Verklaring
Totaal						36.183.083	-	3.568.152	32.614.932	24.418.670			1.768.152	

* Voor deze lening is hoofdelijke medeschuldverbintenis afgegeven door Jeugdgezondheidszorg Kennemerland B.V., Sensia B.V. en ViVa! Vast B.V. pro rest€ 7.532.842.

De onderstaande hypothecaire zekerheden zijn gesteld door ViVa! Zorggroep

BNG - gestelde hypothecaire zekerheden

1e hypotheek: woonzorgcentrum De Loet (Heiloo), woonzorgcentrum Overkerck (Heiloo), woonzorgcentrum Geesterheem (Uitgeest), woonzorgcentrum Strammerzoom (Akersloot) en kantoorpand De Grote Hout (Velsen-Noord) voor een totaalbedrag van € 47,3 mln.
2e hypotheek: verpleeghuis Heemwijk (Heemskerk), appartementrecht Mozartstraat (Heemskerk) en appartementrecht Geesterduinweg (Castricum) voor een totaalbedrag van € 42,2 mln.

Rabobank - gestelde hypothecaire zekerheden

1e hypotheek: verpleeghuis Heemswijk (Heemskerk), appartementrecht Mozartstraat (Heemskerk) en appartementrecht Geesterduinweg (Castricum)
2e hypotheek: woonzorgcentrum De Loet (Heiloo), woonzorgcentrum Strammerzoom (Akersloot) en woonzorgcentrum Overkerck (Heiloo)
De hypotheekstelling van de Rabobank voor bovenstaande panden bedraagt € 25 mln.
Tot slot is nog sprake van een separate hypotheekstelling ten behoeve van de Rabobank (2e in rang) voor het kantoorgebouw "De Grote Hout" te Velsen-Noord voor een bedrag van € 5 mln.

ING Bank - gestelde hypothecaire zekerheden

1e hypotheek: woonzorgcentrum De Marke inclusief aanleunwoningen Saenehof (Bergen) voor een totaalbedrag van € 7,1 mln.

2.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2017

BATEN

13. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	93.280.323	91.718.706
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	23.961.903	19.401.462
Opbrengsten Wmo	11.457.142	10.918.644
Overige zorgprestaties	839.918	954.886
Totaal	<u>129.539.286</u>	<u>122.993.698</u>

Toelichting:

De toename van de opbrengsten wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg is het gevolg van een combinatie van tariefstijgingen, extra landelijke kwaliteitsmiddelen en een betere bezetting van de beschikbare appartementen. De vergelijkbare opbrengsten 2016 werden nog positief beïnvloed doordat de capaciteit in 2016 hoger lag in verband met meerbedskamers. Deze waren ultimo 2016 volledig afgebouwd. De opbrengsten zorgverzekeringswet zijn in 2017 gestegen door de overheveling van het product Eerstelijnsverblijf naar de Zvw (effect € 2,2 mln.). In 2016 werd dit product nog gefinancierd als subsidie. Voorts is in 2017 sprake van een voortgaande groei van de wijkverpleging. De groei van de opbrengsten DBC's hebben eveneens positief bijgedragen aan de ontwikkeling van de opbrengsten zorgverzekeringswet. De stijging opbrengsten Wmo is het gevolg van een combinatie van tariefstijgingen en een licht gedaald volume.

14. Subsidies	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Subsidie JGZ CJG	7.945.452	5.265.260
Subsidie JGZ uniform en maatwerk deel	5.410.815	5.311.532
Subsidie Eerstelijnsverblijf	-	2.076.371
Subsidie ESF / stagefonds	541.783	442.122
Subsidie VVE	282.195	338.896
Subsidie JGZ EKD	276.962	276.962
Subsidie Mantelzorg	262.676	312.673
* Subsidie sectorplannen VBZ	241.135	296.703
Subsidie praktijkleren	226.633	218.767
Subsidie zorginfrastructuur	220.921	454.761
Subsidie stevig ouderschap	167.468	144.816
Subsidie gedifferentieerd peuterwerk	110.600	110.600
Vodi Zorgverzekeraars	66.949	67.609
* Overige subsidies	665.569	97.333
Totaal	<u>16.419.158</u>	<u>15.414.405</u>

Toelichting:

Ten aanzien van de post subsidies wordt opgemerkt dat de subsidie Eerstelijnsverblijf in 2017 is overgeheveld naar de zorgverzekeraars en daarmee onderdeel is geworden van de opbrengsten Zvw. De groei van de activiteiten inclusief de bijbehorende subsidieopbrengsten van CJG bepalen de toename van de opbrengsten subsidies. Daarnaast is sprake van hogere subsidieopbrengsten stageplaatsen en nieuwe subsidieopbrengsten voor het project jongerencoach en samenwerken aan veiligheid als onderdeel van de post overige subsidies.

15. Overige bedrijfsopbrengsten	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Opbrengst huur en serv. kosten SWZ	4.172.169	4.645.449
Facilitaire dienstverlening	1.938.503	2.083.073
Opbrengst commerciële verhuur en servicekosten	1.451.081	1.351.530
Vaccinatievergoedingen en hielprik	560.000	557.188
Opbrengsten S en Z	381.223	439.286
Uitleen personeel	75.136	175.671
Overige opbrengsten	651.710	1.653.429
Totaal	<u>9.229.822</u>	<u>10.905.626</u>

Toelichting:

Opbrengsten huur en service kosten SWZ (Scheiden Wonen Zorg) hebben betrekking op de verhuur van appartementen en doorbelastingen van service kosten aan cliënten die geen recht hebben op vergoeding van zorg met verblijf. De daling van deze opbrengsten met € 0,5 mln. wordt veroorzaakt door de geleidelijke daling van het aantal verhuurde appartementen in combinatie met een beperkte huurverhoging. De opbrengsten uit facilitaire dienstverlening bestaan voornamelijk uit opbrengsten restaurants. De overige opbrengsten vertonen een daling van € 0,9 mln. De daling hangt samen met incidentele posten die in 2016 onder de overige opbrengsten opgenomen waren, namelijk het boekresultaat op de aankoop van het minderheidsbelang JGZ en een vrijval van een risicoservering inzake het NZa dossier tijdelijke huisvesting.

LASTEN

16. Personeelskosten	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
* Lonen en salarissen	83.160.994	81.558.561
Sociale lasten	13.131.303	12.822.099
Pensioenpremie	6.502.982	6.129.673
Opleidings- en bijscholingskosten	1.219.186	1.255.409
Reiskosten	869.418	858.942
Andere personeelskosten	1.613.452	952.392
Dotatie/vrijval voorziening ORT	-358.267	2.783.540
Subtotaal	<u>106.139.068</u>	<u>106.360.616</u>
* Ontvangen ziekengelden	-926.727	-831.696
Personeel niet in loondienst	6.922.044	6.795.955
Totaal personeelskosten	<u>112.134.385</u>	<u>112.324.875</u>

Toelichting:

De stijging van de personeelskosten met € 2,9 mln. (exclusief mutaties voorziening ORT) is met name het gevolg van uitbreiding van het personeelsbestand in combinatie met CAO effecten waarbij de gemiddelde loonsom beperkt lager is uitgevallen. Een belangrijk effect is zichtbaar met betrekking tot de voorziening ORT. In 2016 is nog sprake van een dotatie van € 2,8 mln. In 2017 is als gevolg van een beter inzicht in de risico's sprake van een vrijval van € 0,4 mln. De post andere personeelskosten wordt in 2017 negatief beïnvloed door een dotatie aan voorziening voor arbeidsongeschiktheid van € 0,6 mln.

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2017 bedroeg het gemiddeld aantal medewerkers bij ViVa! Zorggroep, omgerekend naar volledige fte's 2.154 (2016: 2.110). Hiervan waren er geen personen werkzaam buiten Nederland. De inzet van personeel is gesegmenteerd naar de belangrijkste financieringsstromen. Hierbij is de overwegende financieringsstroom waarvoor wordt gewerkt bepalend. Ondersteunend personeel is niet separaat toegerekend. De vergelijkende cijfers 2016 zijn hierop aangepast. Deze personeelsomvang (gemiddeld aantal fte's) is als volgt te verdelen:

	<u>FTE 2017</u>	<u>FTE 2016</u>
* Wlz	1.182	1.148
* Zvw	351	333
* Wmo	259	286
JGZ en CJG	170	130
* Ondersteunend	192	213
	<u>2.154</u>	<u>2.110</u>

17. Afschrijvingen op materiële vaste activa

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Afschrijvingen	6.301.167	7.438.228
Boekresultaat	200.615	-
Totaal afschrijvingen op materiële vaste activa	<u>6.501.782</u>	<u>7.438.228</u>

18. Overige bedrijfskosten	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige bedrijfskosten:		
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	7.449.977	7.499.289
* Algemene kosten	5.488.564	5.459.205
* Automatiseringskosten	2.655.532	2.609.406
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	2.457.469	2.497.836
Subtotal	<u>18.051.542</u>	<u>18.065.736</u>
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	2.034.278	2.021.985
- Energiekosten gas	1.105.056	1.281.890
- Energiekosten stroom	942.684	807.819
- Energie transport en overig (water)	166.234	161.408
Subtotaal	<u>4.248.252</u>	<u>4.273.102</u>
Huur en leasing	8.810.271	9.024.202
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>31.110.065</u></u>	<u><u>31.363.040</u></u>
19. Financiële baten en lasten	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	254	20.496
Subtotaal financiële baten	<u>254</u>	<u>20.496</u>
Rentelasten	-1.246.377	-1.444.650
Lasten financial lease	-1.103.760	-1.147.668
Subtotaal financiële lasten	<u>-2.350.137</u>	<u>-2.592.318</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-2.349.883</u></u>	<u><u>-2.571.822</u></u>

20. Resultaat derden

Het resultaat derden ad € 171.648 in 2017 betreft het aandeel in het resultaat van het Centrum voor Jeugd en Gezin Kennemerland B.V. van Stichting MEE Noord West Holland.

21. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op ViVa! Zorggroep. Het voor ViVa! Zorggroep toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2017 € 166.000. Dit maximum betreft de zorg- en jeugdhulp, klasse IV.

Het bezoldigingsmaximum geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

21.1.a Bezoldiging topfunctionarissen

	L.E.F. van Ruth	V.J. Krul
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Bestuur	Lid Raad van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1-30/4
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	ja
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum	166.000	54.575
Beloning 2)	181.488	56.045
Belastbare onkostenvergoedingen	-	116
Beloningen betaalbaar op termijn	11.154	3.695
<i>Subtotaal</i>	192.642	59.856
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-26.642	-5.281
Totaal bezoldiging 2017	166.000	54.575
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	1)	2)
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	15/7 - 31/12
Deeltijdfactor in 2016 in fte	1,0	1,0
Beloning 2)	186.652	66.026
Belastbare onkostenvergoedingen	-	639
Beloningen betaalbaar op termijn	10.879	5.031
Totaal bezoldiging 2016	197.531	71.696

1) Voor de bestuurder L.E.F. van Ruth is de overgangsregeling van toepassing.

2) De vergelijkende cijfers 2016 zijn gecorrigeerd voor opgenomen bezoldigingscomponenten in 2016 die betrekking hadden op de periode dat de heer Krul nog geen topfunctionaris was. De bezoldiging 2017 bevat een bedrag van € 5.282 vakantietoeslag dat zijn oorsprong vindt in 2016 waardoor geen sprake is van een onverschuldigd betaald bedrag. Daarnaast kan ten aanzien van de bezoldiging 2017 worden opgemerkt dat een deel van de bezoldiging van de heer Krul (€ 645) in maart 2018 via een getekend addendum toegevoegd is aan de nader overeengekomen ontslagvergoeding.

21.1.b Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	M.J. Hartvelt	H.P.S. Baks	P.A. van den Brom	M.G. Wats
Functiegegevens	voorzitter	lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	24.900	16.600	16.600	16.600
Beloning	13.401	8.933	8.933	8.933
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	13.401	8.933	8.933	8.933
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2017	13.401	8.933	8.933	8.933
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	NVT	NVT	NVT	NVT
Gegevens 2016				
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	13.401	8.933	8.933	8.933
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	13.401	8.933	8.933	8.933
bedragen x € 1		J.C. Dekker	J.E.M. Tijhuis	J.F. Admiraal
Functiegegevens		lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017		1/1 - 31/12	8/11 - 31/12	1/1 - 17/2
Individueel WNT-maximum		16.600	2.456	2.183
Beloning		8.933	1.801	-
Belastbare onkostenvergoedingen		-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn		-	-	-
<i>Subtotaal</i>		8.933	1.801	-
-/- Onverschuldigd betaald bedrag		-	-	-
Totaal bezoldiging 2017		8.933	1.801	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		NVT	NVT	NVT
Gegevens 2016				
Aanvang en einde functievervulling in 2016		15/7 - 31/12	NVT	20/4 - 31/12
Beloning		4.467		5.956
Belastbare onkostenvergoedingen		-		-
Beloningen betaalbaar op termijn		-		-
Totaal bezoldiging 2016		4.467		5.956

21.2 Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

De Raad van Toezicht van ViVa! Zorggroep heeft naar aanleiding van de tegenvallende resultaten over 2016 het functioneren van de Raad van Bestuur begin 2017 geevalueerd. Hierbij heeft de Raad van Toezicht besloten (tijdelijk) terug te keren naar een model met een éénhoofdige Raad van Bestuur. Dit heeft in het tweede kwartaal van 2017 geleid tot het vertrek van de heer Krul als lid van de Raad van Bestuur. Wegens het beëindigen van zijn dienstbetrekking is een uitkering van € 70.645 verstrekt. De omvang van de uitkering past binnen het geldende maximum van de WNT.

Een deel van de bezoldiging van de heer Krul (€ 645) is via een in maart 2018 getekend addendum toegevoegd aan de nader overeengekomen ontslagvergoeding.

21.3 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

22. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de stichting. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de stichting en haar deelnemingen, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging, van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT worden verantwoord, is opgenomen onder punt 21.

23. Honoraria accountant

De volgende honoraria van KPMG zijn ten laste gebracht van de instelling, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Onderzoek van de jaarrekening	167.076	154.108
Andere controleopdrachten	131.036	120.865
Andere niet-controlediensten	31.296	36.300
Totaal honoraria accountant	<u>329.408</u>	<u>311.273</u>

Stichting ViVa! Zorggroep rapporteert het honorarium van de accountant op basis van de werkelijk gedeclareerde kosten door KPMG Accountants in het boekjaar ongeacht het boekjaar waarop de dienstverlening betrekking heeft.

24. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voor gedaan.

2.8.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2017

SEGMENT 1 Wiz

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	93.299.510	91.775.294
Subsidies	1.250.725	1.567.293
Overige bedrijfsopbrengsten	5.912.729	8.556.365
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>100.462.964</u>	<u>101.898.952</u>
BEDRIJFSLASTEN		
Personeelskosten	67.511.041	71.162.658
Afschrijvingen op materiële vaste activa	5.333.121	6.937.853
Overige bedrijfskosten	22.993.343	23.414.403
Som der bedrijfslasten	<u>95.837.505</u>	<u>101.514.914</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	4.625.459	384.038
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten	-1.933.131	-2.451.001
NETTO RESULTAAT	<u><u>2.692.328</u></u>	<u><u>-2.066.963</u></u>

RESULTAATBESTEMMING*Het resultaat is als volgt verdeeld:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsfonds Wiz	2.692.328	-2.066.963
	<u><u>2.692.328</u></u>	<u><u>-2.066.963</u></u>

2.8.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2017

SEGMENT 2 Zvw

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	24.713.712	20.299.760
Subsidies	251.647	2.389.044
Overige bedrijfsopbrengsten	927.040	74.069
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>25.892.399</u>	<u>22.762.873</u>
BEDRIJFSLASTEN		
Personeelskosten	21.187.522	20.230.743
Afschrijvingen op materiële vaste activa	732.218	359.540
Overige bedrijfskosten	3.001.894	3.417.368
Som der bedrijfslasten	<u>24.921.634</u>	<u>24.007.651</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	970.765	-1.244.778
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten	-295.464	-118.767
NETTO RESULTAAT	<u><u>675.301</u></u>	<u><u>-1.363.545</u></u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsreserve Zvw	675.301	-1.363.545
	<u>675.301</u>	<u>-1.363.545</u>

2.8.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2017

SEGMENT 3 Wmo

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	11.526.064	10.918.644
Subsidies	32.040	-
Overige bedrijfsopbrengsten	342.968	235.895
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>11.901.072</u>	<u>11.154.539</u>
BEDRIJFSLASTEN		
Personeelskosten	10.944.133	11.658.223
Afschrijvingen op materiële vaste activa	290.151	16.028
Overige bedrijfskosten	1.180.038	690.852
Som der bedrijfslasten	<u>12.414.322</u>	<u>12.365.103</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	-513.250	-1.210.564
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten	-121.380	-409
NETTO RESULTAAT	<u><u>-634.630</u></u>	<u><u>-1.210.973</u></u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsreserve Wmo	-634.630	-1.210.973
	<u><u>-634.630</u></u>	<u><u>-1.210.973</u></u>

2.8.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2017

SEGMENT 4 JGZ en CJG

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
Subsidies	14.567.556	11.458.068
Overige bedrijfsopbrengsten	849.037	684.391
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>15.416.593</u>	<u>12.142.459</u>
BEDRIJFSLASTEN		
Personeelskosten	11.887.090	8.894.330
Afschrijvingen op materiële vaste activa	135.086	113.600
Overige bedrijfskosten	2.953.373	2.825.221
Som der bedrijfslasten	<u>14.975.549</u>	<u>11.833.151</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	441.044	309.308
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten	92	3.043
RESULTAAT BOEKJAAR INCL. RESULTAAT DERDEN	<u>441.136</u>	<u>312.351</u>
Resultaat derden	-171.648	-96.701
NETTO RESULTAAT	<u>269.488</u>	<u>215.650</u>

RESULTAATBESTEMMING*Het resultaat is als volgt verdeeld:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsfonds JGZ en CJG	254.433	180.522
Algemene / overige reserves	15.055	35.128
	<u>269.488</u>	<u>215.650</u>

2.8.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2017

SEGMENT 5 Overig

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
Subsidies	317.190	-
Overige bedrijfsopbrengsten	1.198.048	1.354.906
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>1.515.238</u>	<u>1.354.906</u>
BEDRIJFSLASTEN		
Personeelskosten	604.599	378.921
Afschrijvingen op materiële vaste activa	11.206	11.207
Overige bedrijfskosten	981.417	1.015.196
Som der bedrijfslasten	<u>1.597.222</u>	<u>1.405.324</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	-81.984	-50.418
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten	-	-4.688
NETTO RESULTAAT	<u><u>-81.984</u></u>	<u><u>-55.106</u></u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Algemene / overige reserves	-81.984	-55.106
	<u><u>-81.984</u></u>	<u><u>-55.106</u></u>

2.8.2 AANSLUITING TOTAAL RESULTAAT MET RESULTAAT SEGMENTEN

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Resultaat volgens gesegmenteerde resultatenrekeningen:		
SEGMENT 1 Wiz	2.692.328	-2.066.963
SEGMENT 2 Zvw	675.301	-1.363.545
SEGMENT 3 Wmo	-634.630	-1.210.973
SEGMENT 4 JGZ en CJG	269.488	215.650
SEGMENT 5 Overig	-81.984	-55.106
	<u>2.920.503</u>	<u>-4.480.937</u>
Resultaat volgens geconsolideerde resultatenrekening	<u><u>2.920.503</u></u>	<u><u>-4.480.937</u></u>

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

2.9 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017
 (na resultaatbestemming)

ACTIVA	Ref.	31-dec-17	31-dec-16
		€	€
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	87.994.892	87.329.281
Financiële vaste activa	2	1.223.896	954.544
Totaal vaste activa		<u>89.218.788</u>	<u>88.283.825</u>
Vlottende activa			
Vorraden	3	139.024	125.475
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	4	466.987	669.777
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	5	1.213.695	373.489
Debiteuren en overige vorderingen	6	5.771.938	7.112.055
Liquide middelen	7	897.479	5.388.273
Totaal vlottende activa		<u>8.489.123</u>	<u>13.669.069</u>
Totaal activa		<u><u>97.707.911</u></u>	<u><u>101.952.894</u></u>
		31-dec-17	31-dec-16
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen	8		
Kapitaal		1.050	1.050
Bestemmingsreserves		-16.897.054	-16.937.725
Bestemmingsfondsen		33.012.082	30.065.321
Algemene en overige reserves		9.734.345	9.801.274
Totaal eigen vermogen		<u>25.850.423</u>	<u>22.929.920</u>
Vorzieningen	9	3.226.114	4.550.847
Langlopende schulden (looptijd > 1 jaar)	10	47.110.492	50.006.578
Kortlopende schulden (looptijd < 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	5	-	64.066
Overige kortlopende schulden	11	21.520.882	24.401.483
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>21.520.882</u>	<u>24.465.549</u>
Totaal passiva		<u><u>97.707.911</u></u>	<u><u>101.952.894</u></u>

2.10 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	2017 €	2016 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	13	129.539.286	122.993.698
Subsidies	14	1.851.602	3.956.337
Overige bedrijfsopbrengsten	15	8.006.677	9.701.091
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>139.397.565</u>	<u>136.651.126</u>
BEDRIJFSLASTEN			
Personeelskosten	16	100.240.009	103.421.325
Afschrijvingen op materiële vaste activa	17	6.355.491	7.313.420
Overige bedrijfskosten	18	27.727.672	28.036.179
Som der bedrijfslasten		<u>134.323.172</u>	<u>138.770.924</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		5.074.393	-2.119.798
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten	19	-2.153.890	-2.361.139
NETTO RESULTAAT		<u><u>2.920.503</u></u>	<u><u>-4.480.937</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2017</u>	<u>2016</u>
		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve Wmo		-634.630	-1.210.973
Bestemmingsreserve Zvw		675.301	-1.363.545
Bestemmingsfonds Wlz		2.692.328	-2.066.963
Bestemmingsfonds JGZ en CJG		254.433	180.522
Algemene / overige reserves		-66.929	-19.978
		<u>2.920.503</u>	<u>-4.480.937</u>

2.11 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

2.11.1 Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de statutaire jaarrekening 2017 van de Stichting ViVa! Zorggroep. De financiële gegevens van de stichting zijn in de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting ViVa! Zorggroep verwerkt.

Voor zover de posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige resultatenrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en resultatenrekening.

Aan Jeugdgezondheidszorg Kennemerland B.V. (JGZ) en Centrum voor Jeugd en Gezin Kennemerland B.V. (CJG) worden vanuit ViVa! Zorggroep (overhead) diensten verleend. Hiervoor wordt een reële (overhead) vergoeding betaald.

In het kader van presentatiedoeleinden hebben er wel andere aanpassingen in de vergelijkende cijfers plaatsgevonden. Deze aanpassingen betreffen herrubriceringen in de resultatenrekening om op toelichting niveau een betere vergelijkbaarheid tussen 2016 en 2017 mogelijk te maken. In het vervolg van de jaarrekening is een * gezet voor de aangepaste vergelijkende cijfers.

2.11.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

De grondslagen voor waardering van activa en passiva en resultaatbepaling voor de enkelvoudige en de geconsolideerde jaarrekening zijn aan elkaar gelijk en worden voor beide jaarrekeningen in de geconsolideerde jaarrekening nader toegelicht, met uitzondering van de hieronder genoemde grondslagen.

Financiële instrumenten

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van hun juridische vorm. In aanvulling op de geconsolideerde grondslagen worden de vorderingen en schulden op groepsmaatschappijen in de enkelvoudige jaarrekening op vergelijkbare wijze gewaardeerd.

Deelnemingen in de groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Terzake wordt verwezen naar de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van entiteiten waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de stichting in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de stichting en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Voorziening in verband met deelnemingen

De deelneming ViVa Vast B.V. is niet meegenomen in de verloopstaat van financiële vaste activa, maar is als voorziening deelneming verwerkt, aangezien deze een negatieve nettovermogenswaarde heeft. Zie de grondslagen onder het hoofd Financiële vaste activa als onderdeel van de geconsolideerde jaarrekening.

2.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans niet afwijken van de geconsolideerde balans zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen	59.990.501	52.837.723
Grond	13.524.668	13.758.318
Machines en installaties	9.127.327	10.059.100
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	4.937.456	5.266.196
Kunstwerken	84.700	84.700
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering	330.240	5.323.244
Totaal materiële vaste activa	<u>87.994.892</u>	<u>87.329.281</u>

Voor het verloop van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 2.13

Toelichting:

ViVa! Zorggroep paste tot en met boekjaar 2016 de grondslag actuele waarde toe voor de waardering van haar grondposities. ViVa! Zorggroep past voor het boekjaar 2017 een stelselwijziging toe waarbij zij haar grondposities waardeert tegen historische kosten. ViVa! Zorggroep maakt hierbij gebruik van de overgangsbepaling RJ 212.802 waarbij de actuele kostprijs geldt als invulling van de actuele waarde. Deze stelselwijziging is prospectief verwerkt. De boekwaarden van het eind van 2016, gebaseerd op het oude stelsel, zijn hierbij als uitgangspunt genomen bij de toepassing van het nieuwe stelsel.

Per 31 december 2017 zijn een drietal financiële lease contracten onder de post materiële vaste activa opgenomen. Deze lease contracten hebben betrekking op de categorie bedrijfsgebouwen en terreinen en bedragen in 2017: € 14,1 mln. (2016: € 14,8 mln.). Tevens is de bijbehorende financiering onder de post langlopende schulden opgenomen. De balans is hierdoor in 2011 verlengd met circa € 21 mln. Met ingang van 2012 worden in plaats van huurlasten, de volgende componenten verantwoord: rente- en afschrijvingskosten en de aflossing. Deze verantwoording heeft voor de jaren 2012 tot en met 2026, bij ongewijzigde huurcontracten, een negatief effect op het resultaat tot gevolg van gemiddeld € 405.000 per jaar. Hierna treden positieve resultaat-effecten op die de negatieve effecten uiteindelijk neutraliseren.

ViVa! Zorggroep heeft in 2017 het kantoorgebouw Büllerlaan verkocht. De verkoopopbrengst heeft € 0,8 mln. bedragen en is gebruikt voor aflossing van een deel van de financiering van de Rabobank. Bij de verkoop is een boekverlies gerealiseerd van € 0,2 mln. Dit boekverlies is verwerkt onder de afschrijvingen.

ViVa! Zorggroep heeft in 2017 de nieuwbouw van de locatie Overkerck in Heiloo in gebruik genomen. De post materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering is hierdoor afgenomen. De post bedrijfsgebouwen en terreinen is hierdoor toegenomen. Ultimo 2017 resteren geen significante investeringsverplichtingen.

2. Financiële vaste activa

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	1.223.896	954.544
Totaal financiële vaste activa	<u>1.223.896</u>	<u>954.544</u>
<i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:</i>		
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	954.544	391.530
Bij: 100% van het resultaat van JGZ B.V.	269.488	215.651
Bij: 100% van resultaat van Sensia B.V.	-136	-104
Aankoop minderheidsbelang JGZ B.V.	-	347.467
Boekwaarde per 31 december	<u>1.223.896</u>	<u>954.544</u>

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaal- belang (%)	Eigen vermogen	Resultaat
				€	€
Rechtstreekse kapitaalbelangen					
JGZ B.V. Beverwijk	Jeugdgezondheidszorg	18.000	100%	1.194.255	269.488
Sensia B.V. Beverwijk	Zorgdiensten	18.151	100%	29.641	-136

Toelichting:

In 2014 zijn de activiteiten van Sensia B.V. alsmede de belangrijkste activa en passiva overgedragen aan ViVa! Zorggroep. De vennootschap Sensia B.V. is aangehouden.

In december 2014 is Centrum voor Jeugd & Gezin Kennemerland B.V. (CJG) opgericht als dochter van JGZ Kennemerland B.V. CJG is met ingang van 2015 een deel van de activiteiten van JGZ Kennemerland B.V. als Centrum voor Jeugd en Gezin gaan uitvoeren. MEE Noord West Holland is voor 49% medeaandeelhouder van CJG Kennemerland B.V.

Vanaf 2016 is Stichting ViVa! Zorggroep de enige aandeelhouder van JGZ Kennemerland B.V.

3. Voorraden**Toelichting:**

Voor de toelichting op de voorraden wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

4. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten**Toelichting:**

Voor de toelichting op het onderhanden werk DBC's wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

5. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot Wlz**Toelichting:**

Voor de toelichting op de vorderingen uit hoofde van het financieringstekort en de schulden uit hoofde van het financieringsoverschot wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

6. Debiteuren en overige vorderingen	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
<i>Vorderingen</i>		
Vorderingen op debiteuren	339.831	249.849
Vorderingen op zorgverzekeraars	2.955.794	2.021.046
Vorderingen op gemeenten	1.100.917	1.873.408
Vorderingen op groepsmaatschappijen	633.845	615.166
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	12.967	259.625
<i>Overige vorderingen:</i>		
Nog te ontvangen bedragen	306.850	722.348
* Nog te ontvangen subsidies	190.710	728.029
Vooruitbetaalde bedragen	146.123	504.748
* Overige vorderingen	84.901	137.836
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>5.771.938</u>	<u>7.112.055</u>

Toelichting:

De bedragen opgenomen onder de vorderingen hebben een looptijd van < 1 jaar.

Ter dekking van het risico van oninbaarheid is een voorziening gevormd ad € 68.247 (2016: € 141.993).

7. Liquide middelen

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bankrekeningen	880.192	4.559.921
Kassen	17.287	28.352
Deposito's	-	800.000
Totaal liquide middelen	<u>897.479</u>	<u>5.388.273</u>

Toelichting:

ViVa! Zorggroep heeft één bankgarantie afgegeven voor een totaalbedrag ad € 30.000. De bankgarantie heeft geen invloed op de solvabiliteit van ViVa! Zorggroep. De liquide middelen zijn verder direct opeisbaar.

PASSIVA

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Kapitaal	1.050	1.050
Bestemmingsreserves	-16.897.054	-16.937.725
Bestemmingsfondsen	33.012.082	30.065.321
Algemene en overige reserves	9.734.345	9.801.274
Totaal eigen vermogen	<u>25.850.423</u>	<u>22.929.920</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	1.050	-	-	1.050
Totaal kapitaal	<u>1.050</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.050</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
Bestemmingsreserve Zvw	-1.857.601	675.301	-	-1.182.300
Bestemmingsreserve Wmo	-15.080.124	-634.630	-	-15.714.754
Totaal bestemmingsreserves	<u>-16.937.725</u>	<u>40.671</u>	<u>-</u>	<u>-16.897.054</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen:				
Bestemmingsfonds Wlz - reserve aanvaardbare kosten	29.154.728	2.692.328	-	31.847.056
Bestemmingsfonds Wlz - vermogen kruiswerk	526.581	-	-	526.581
* Bestemmingsfonds JGZ en CJG	384.012	254.433	-	638.445
Totaal bestemmingsfondsen	<u>30.065.321</u>	<u>2.946.761</u>	<u>-</u>	<u>33.012.082</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
* Algemene reserve	4.444.488	-66.929	149.001	4.526.560
Overige reserves:				
Herwaarderingsreserve	5.356.786	-	-149.001	5.207.785
Totaal algemene en overige reserves	<u>9.801.274</u>	<u>-66.929</u>	<u>-</u>	<u>9.734.345</u>

Toelichting bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen:

Het bestuur van ViVa! Zorggroep heeft besloten om de resultaten en het eigen vermogen van de activiteiten gefinancierd vanuit de Wmo en Zvw separaat in bestemmingsreserves inzichtelijk te maken.

De bestemmingsfondsen zijn gevormd op grond van wettelijke bepalingen danwel bepalingen van andere financierende partijen.

Toelichting algemene en overige reserves:

Door de verkoop van de kantoorpanden Middenweg (2016) en Büllerlaan (2017) is een deel van de herwaarderingsreserve gerealiseerd. Dit deel is in 2017 als overige mutatie ten gunste gebracht van de algemene reserve.

9. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2017	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2017
	€	€	€	€	€
Voorziening arbeidsongeschiktheid	746.133	563.403	-	-	1.309.536
Voorziening onregelmatigheidstoelage ORT	2.783.540	-	1.279.172	358.267	1.146.101
Voorziening jubileumuitkeringen	758.504	35.178	59.140	-	734.542
Voorziening deelnemingen	262.670	73.265	300.000	-	35.935
Totaal voorzieningen	<u>4.550.847</u>	<u>671.846</u>	<u>1.638.312</u>	<u>358.267</u>	<u>3.226.114</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2017
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	1.644.042
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar)	1.582.072
hiervan > 5 jaar	737.853

Toelichting:

Voor de toelichting op de jubileumvoorziening, de arbeidsongeschiktheidsvoorziening en de ORT-voorziening wordt verwezen naar hetgeen hierover is toegelicht in de geconsolideerde balans.

In 2017 heeft Stichting ViVa! Zorggroep een kapitaalstorting verricht van € 0,3 mln. om het negatieve vermogen van ViVa! Vast B.V. aan te vullen. Door het negatieve resultaat 2017 is opnieuw een negatief eigen vermogen ontstaan waarvoor een voorziening is gevormd.

10. Langlopende schulden (looptijd > 1 jaar)	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	32.614.933	36.183.083
Verplichtingen financial lease	16.591.648	16.902.508
Totaal schulden	49.206.581	53.085.591
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	2017	2016
	€	€
Stand per 1 januari	53.085.591	56.209.651
Bij: nieuwe leningen	-	-
Af: aflossingen kredietinstellingen	3.568.152	2.773.756
Af: aflossingen financial lease	310.858	350.304
Stand per 31 december	49.206.581	53.085.591
aflossingsverplichting komend boekjaar kredietinstellingen	1.768.152	2.768.152
aflossingsverplichting komend boekjaar financial lease	327.937	310.861
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	2.096.089	3.079.013
Stand langlopende schulden per 31 december	47.110.492	50.006.578
<i>Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:</i>		
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jaar), aflossingsverplichtingen	2.096.089	3.079.013
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jaar)	47.110.492	50.006.578
hiervan > 5 jaar	39.568.386	41.962.397

Toelichting:

Voor de toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

De aflossingsverplichtingen voor komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

11. Kortlopende schulden	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Crediteuren	2.924.554	1.730.959
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	2.096.089	3.079.013
Schulden aan groepsmaatschappijen	28.000	127.234
Overige schulden en overlopende activa:		
Te betalen vakantiedagen	5.469.860	5.586.092
Nog te betalen kosten	3.114.828	2.806.099
Te betalen vakantiegeld	2.676.593	2.613.228
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.465.637	4.307.607
Te betalen meeruren	1.502.472	1.577.816
Nog te betalen salarissen	386.313	165.084
Schulden terzake pensioenen	276.797	1.671.254
Overige schulden	298.376	256.169
* Te betalen accountantskosten	189.755	62.861
* Overlopende passiva	91.608	418.067
Totaal kortlopende schulden	21.520.882	24.401.483

De positie opgenomen onder de post 'Belastingen en premies sociale verzekeringen' is als volgt opgebouwd:

Loonheffing	1.673.290	3.621.337
Premies sociale verzekeringen	665.460	395.077
Omzetbelasting	126.887	291.193
Totaal:	<u>2.465.637</u>	<u>4.307.607</u>

De positie opgenomen onder de post 'Nog te betalen kosten' is als volgt opgebouwd:

Nog te betalen bedragen	2.867.694	2.225.811
Nog te betalen intrest	215.500	256.816
Te betalen Gas	30.249	279.385
Te betalen Elektra	1.385	44.087
Totaal:	<u>3.114.828</u>	<u>2.806.099</u>

Toelichting:

De daling van de kortlopende schulden en overlopende passiva hangen samen met een lagere aflossingsverplichting op de langlopende leningen (financiering tijdelijke huisvesting Varnebroek is in 2017 volledig afgelost; effect € 1,0 mln.). Daarnaast valt de post af te dragen loonheffing december lager uit doordat deze post in 2016 nog bestond uit de loonheffing over de regulier loonbetaling en de eindejaarsuitkering van december. In 2017 is de eindejaarsuitkering op grond van CAO bepalingen in november uitbetaald en heeft de afdracht loonheffing hierover in december 2017 plaatsgevonden. Tot slot kan worden opgemerkt dat de schuldpositie jegens het pensioenfonds lager uitvalt doordat in de voorschotnota's van het pensioenfonds in 2017 reeds rekening is gehouden met de benodigde afdracht van pensioenpremies voor de betaalde ORT. In voorgaande jaren werd dit in het volgende kalenderjaar afgerekend door het pensioenfonds. De post nog te betalen bedragen betreft reserveringen voor te betalen ORT over december, reserveringen voor productiegerelateerde risico's, reserveringen voor getroffen vaststellingsovereenkomsten en overige te betalen bedragen. De stijging hangt samen met een hogere post te betalen ORT en reserveringen voor getroffen vaststellingsovereenkomsten.

12. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Bij ViVa! Zorggroep zijn financiële verplichtingen aangegaan ter zake van autolease. Deze verplichtingen hebben een looptijd tot maximaal 5 jaar en zijn als volgt te specificeren.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Verplichtingen inzake operationele autolease (in miljoenen)		
verplichtingen van maximaal 1 jaar	0,0	0,1
verplichtingen met een looptijd tussen 1 en 5 jaar	0,0	0,0
verplichtingen met een looptijd van meer dan 5 jaar	0,0	0,0
Subtotaal:	<u>0,0</u>	<u>0,1</u>

Bij ViVa! Zorggroep zijn langlopende onvoorwaardelijke financiële verplichtingen aangegaan ter zake van operational lease (inclusief erfpacht en huur) met de looptijd > 5 jaar.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Verplichtingen inzake operationele lease huur en erfpacht (in miljoenen)		
verplichtingen van maximaal 1 jaar	5,5	6,7
verplichtingen met een looptijd tussen 1 en 5 jaar	21,0	21,6
verplichting met een looptijd van meer dan 5 jaar	42,6	47,2
Subtotaal:	<u>69,1</u>	<u>75,5</u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Totale verplichtingen (in miljoenen)		
verplichtingen van maximaal 1 jaar	5,5	6,8
verplichtingen met een looptijd tussen 1 en 5 jaar	21,0	21,6
verplichting met een looptijd van meer dan 5 jaar	42,6	47,2
Totaal:	<u>69,1</u>	<u>75,6</u>

Fiscale eenheid

ViVa! Zorggroep vormt tezamen met haar dochterondernemingen een fiscale eenheid voor de heffing van vennootschapbelasting en omzetbelasting; elk van de vennootschappen is volgens de standaardvoorwaarden aansprakelijk voor te betalen belasting bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen. ViVa! Zorggroep en Jeugdgezondheidszorg Kennemerland B.V zijn vrijgesteld van VPB, op grond van artikel 5, eerste lid, onderdeel c, van de Wet Vpb. Centrum voor Jeugd en Gezin Kennemerland B.V. opteert voor de vrijstelling van vennootschapsbelasting op grond van artikel 5, eerste lid, onderdeel c, van de Wet Vpb. Deelnemingen die wel belastingplichtig zijn, doen zelfstandig aangifte.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Ten aanzien van de verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument wordt verwezen naar hetgeen hierover is opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde balans.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Ten aanzien van de onzekerheden in de opbrengstverantwoording wordt verwezen naar hetgeen hierover is opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde balans.

Aansprakelijkheid groepsmaatschappijen

ViVa! Zorggroep heeft een verklaring van hoofdelijke aansprakelijkheid afgegeven voor schulden voortvloeiend uit rechtshandelingen van ViVa! Vast B.V.

2.13 Overzicht materiële vaste activa ultimo 2017 (enkelvoudig)

	Grond	Kunstwerken	Bedrijfsgebouwen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017							
- aanschafwaarde	13.758.318	84.700	87.182.406	20.134.987	12.886.307	5.323.244	139.369.962
- cumulatieve afschrijvingen	-	-	34.344.683	10.075.887	7.620.111	-	52.040.681
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>13.758.318</u>	<u>84.700</u>	<u>52.837.723</u>	<u>10.059.100</u>	<u>5.266.196</u>	<u>5.323.244</u>	<u>87.329.281</u>
Mutaties in het boekjaar							
- investeringen	1.350	-	85.898	164.489	1.115.869	6.453.496	7.821.102
- ingebruikname MVA in uitvoering	-	-	11.350.608	-	95.892	-11.446.500	-
- afschrijvingen	-	-	3.537.484	1.086.356	1.531.035	-	6.154.875
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>							
aanschafwaarde	-	-	-	-	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
<i>- desinvesteringen</i>							
aanschafwaarde	235.000	-	1.628.291	15.493	14.890	-	1.893.674
cumulatieve afschrijvingen	-	-	882.047	5.587	5.424	-	893.058
per saldo	<u>235.000</u>	<u>-</u>	<u>746.244</u>	<u>9.906</u>	<u>9.466</u>	<u>-</u>	<u>1.000.616</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-233.650</u>	<u>-</u>	<u>7.152.778</u>	<u>-931.773</u>	<u>-328.740</u>	<u>-4.993.004</u>	<u>665.611</u>
Stand per 31 december 2017							
- aanschafwaarde	13.524.668	84.700	96.990.621	20.283.983	14.083.178	330.240	145.297.390
- cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-	-
- cumulatieve afschrijvingen	-	-	37.000.120	11.156.656	9.145.722	-	57.302.498
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>13.524.668</u>	<u>84.700</u>	<u>59.990.501</u>	<u>9.127.327</u>	<u>4.937.456</u>	<u>330.240</u>	<u>87.994.892</u>
Afschrijvingspercentage	0%	0%	2-10%	5-10%	10-25%	0%	

2.14 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017 (enkelvoudig)

Voor het overzicht van de langlopende schulden ultimo 2017, zie overzicht 2.7 in de geconsolideerde jaarrekening.

2.15 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2017

Voor zover posten uit de enkelvoudige resultatenrekening niet afwijken van de geconsolideerde resultatenrekening zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening.

BATEN

13. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	93.280.323	91.718.706
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	23.961.903	19.401.462
Opbrengsten Wmo	11.457.142	10.918.644
Overige zorgprestaties	839.918	954.886
Totaal	<u>129.539.286</u>	<u>122.993.698</u>

Toelichting:

De toename van de opbrengsten wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg is het gevolg van een combinatie van tariefstijgingen, extra landelijke kwaliteitsmiddelen en een betere bezetting van de beschikbare appartementen. De vergelijkbare opbrengsten 2016 werden nog positief beïnvloed doordat de capaciteit in 2016 hoger lag in verband met meerbedskamers. Deze waren ultimo 2016 volledig afgebouwd. De opbrengsten zorgverzekeringswet zijn in 2017 gestegen door de overheveling van het product Eerstelijnsverblijf naar de Zvw (effect € 2,2 mln.). In 2016 werd dit product nog gefinancierd als subsidie. Voorts is in 2017 sprake van een voortgaande groei van de wijkverpleging. De groei van de opbrengsten DBC's hebben eveneens positief bijgedragen aan de ontwikkeling van de opbrengsten zorgverzekeringswet. De stijging opbrengsten Wmo is het gevolg van een combinatie van tariefstijgingen en een gedaald volume.

14. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Subsidie ESF / stagefonds	541.783	442.122
Subsidie Mantelzorg	262.676	312.673
* Subsidie sectorplannen VBZ	241.135	296.703
Subsidie praktijkleren	226.633	218.767
Subsidie zorginfrastructuur	220.921	454.761
Vodi Zorgverzekeraars	66.949	67.609
Subsidie sectorfonds	49.103	18.616
Subsidie kapitaallasten	36.071	-
Subsidie Eerstelijnsverblijf	-	2.076.371
* Overige subsidies	206.331	68.715
Totaal	<u>1.851.602</u>	<u>3.956.337</u>

Toelichting:

Ten aanzien van de post subsidies wordt opgemerkt dat de subsidie Eerstelijnsverblijf in 2017 is overgeheveld naar de zorgverzekeraars en daarmee onderdeel is geworden van de opbrengsten Zvw.

15. Overige bedrijfsopbrengsten	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Opbrengst huur en serv. kosten SWZ	4.025.367	4.384.313
Facilitaire dienstverlening	1.938.503	2.081.779
Opbrengst commerciële verhuur en servicekosten	739.441	697.428
Interne doorbelastingen	390.000	390.000
Opbrengsten S en Z	381.223	439.286
Uitleen personeel	75.136	175.671
Overige opbrengsten	457.007	1.532.614
Totaal	<u>8.006.677</u>	<u>9.701.091</u>

Toelichting:

Opbrengsten huur en service kosten SWZ (Scheiden Wonen Zorg) hebben betrekking op de verhuur van appartementen en doorbelastingen van de service kosten aan cliënten die geen recht hebben op vergoeding van zorg met verblijf. De daling van deze opbrengsten met € 0,5 mln. wordt veroorzaakt door de geleidelijke daling van het aantal verhuurde appartementen in combinatie met een beperkte huurverhoging. De opbrengsten uit facilitaire dienstverlening bestaan voornamelijk uit opbrengsten restaurants. De overige opbrengsten vertonen een daling van € 0,9 mln. De daling hangt samen met incidentele posten die in 2016 onder de overige opbrengsten opgenomen waren, namelijk het boekresultaat op de aankoop van het minderheidsbelang JGZ en een vrijval van een risicoreservering inzake het NZa dossier tijdelijke huisvesting. De interne doorbelastingen betreffen dienstverlening van ViVa! Zorggroep aan haar dochters. Deze dienstverlening bestaat onder andere uit kosten voor het management, huur, onderhoud en administratie. De doorbelastingen zijn vastgelegd in een door de beide partijen goedgekeurde dienstverleningsovereenkomst.

LASTEN

16. Personeelskosten	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
* Lonen en salarissen	74.282.724	74.870.725
Sociale lasten	11.771.531	11.804.517
Pensioenpremie	5.710.312	5.541.002
Opleidings- en bijscholingskosten	935.887	955.774
Reiskosten	708.676	737.236
Andere personeelskosten	1.504.812	928.546
Dotatie/vrijval voorziening ORT	-358.375	2.783.540
Subtotaal	<u>94.555.567</u>	<u>97.621.340</u>
* Ontvangen ziekengelden	-879.006	-814.236
Personeel niet in loondienst	6.563.448	6.614.221
Totaal personeelskosten	<u>100.240.009</u>	<u>103.421.325</u>

Toelichting:

De personeelskosten zijn exclusief de mutaties voor de voorziening ORT nagenoeg stabiel ten opzichte van 2016. Er is sprake van een beperkte uitbreiding van het personeelsbestand in combinatie met CAO effecten waarbij sprake is van een gemiddelde loonsom die beperkt lager is uitgevallen. Een belangrijk effect is zichtbaar met betrekking tot de voorziening ORT. In 2016 is nog sprake van een dotatie van € 2,8 mln. In 2017 is als gevolg van een beter inzicht in de risico's sprake van een vrijval van € 0,4 mln. De post andere personeelskosten wordt in 2017 negatief beïnvloed door een dotatie aan voorziening voor arbeidsongeschiktheid van € 0,6 mln.

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2017 bedroeg het gemiddeld aantal medewerkers bij ViVa! Zorggroep, omgerekend naar volledige fte's 1.984 (2016: 1.980). Hiervan waren er geen personen werkzaam buiten Nederland. De inzet van personeel is gesegmenteerd naar de belangrijkste financieringsstromen. Hierbij is de overwegende financieringsstroom waarvoor wordt gewerkt bepalend. Ondersteunend personeel is niet separaat toegerekend. De vergelijkende cijfers 2016 zijn hierop aangepast. Deze personeelsomvang (gemiddeld aantal fte's) is als volgt te verdelen:

	<u>FTE 2017</u>	<u>FTE 2016</u>
* Wlz	1.182	1.148
* Zvw	351	333
* Wmo	259	286
* Ondersteunend	192	213
Totaal fte	<u>1.984</u>	<u>1.980</u>

17. Afschrijvingen op materiële vaste activa

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Afschrijvingen op materiële vaste activa		
Afschrijvingen	6.154.876	7.313.420
Boekresultaat	200.615	-
Totaal afschrijvingen	<u>6.355.491</u>	<u>7.313.420</u>

18. Overige bedrijfskosten

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige kosten:		
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	7.208.410	7.235.469
* Algemene kosten	4.533.156	4.525.150
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	2.454.613	2.495.727
* Automatiseringskosten	1.767.320	1.823.411
Subtotaal	<u>15.963.499</u>	<u>16.079.757</u>
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	2.029.907	2.007.637
- Energiekosten gas	1.091.404	1.271.033
- Energiekosten stroom	887.359	783.164
- Energie transport en overig (water)	206.018	197.650
Subtotaal	<u>4.214.688</u>	<u>4.259.484</u>
Huur en leasing	7.549.485	7.696.938
Totaal overige bedrijfskosten	<u>27.727.672</u>	<u>28.036.179</u>

19. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	162	15.991
Resultaat deelnemingen	<u>269.488</u>	<u>215.650</u>
Subtotaal financiële baten	269.650	231.641
Rentelasten	-1.246.377	-1.438.501
Lasten financial lease	-1.103.760	-1.147.668
Resultaat deelnemingen	<u>-73.403</u>	<u>-6.611</u>
Subtotaal financiële lasten	-2.423.540	-2.592.780
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-2.153.890</u></u>	<u><u>-2.361.139</u></u>

Toelichting:

De onder financiële baten opgenomen resultaat deelneming heeft betrekking op het resultaat van deelneming JGZ. Onder de rentelasten opgenomen resultaat deelneming heeft betrekking op de negatieve resultaten van deelnemingen Sensia€136 en ViVa! Vast € 73.267.

20. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet zakelijke grondslag.

De bezoldiging van bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 21 van de toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening.

21. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voor gedaan.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur van Stichting ViVa! Zorggroep heeft de jaarrekening 2017 opgemaakt en deze is vastgesteld en goedgekeurd in de vergadering van de Raad van Toezicht van 16 mei 2018.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling opgenomen onder de toelichting op het eigen vermogen, in paragraaf 2.12.8.

Heemskerk, 16 mei 2018

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

mevrouw drs. A.J. van Vliet - Eppinga
Voorzitter Raad van Bestuur

de heer drs. L.E.F. van Ruth
lid Raad van Bestuur

de heer drs. M.J. Hartvelt
voorzitter Raad van Toezicht

de heer H.P.S. Baks
lid Raad van Toezicht

de heer drs. P.A. van den Brom
lid Raad van Toezicht

mevrouw M.G. Wats, arts MBA
lid Raad van Toezicht

de heer mr. J.C. Dekker
lid Raad van Toezicht

mevrouw drs. J.E.M. Tijhuis
lid Raad van Toezicht

3 OVERIGE GEGEVENS

3 OVERIGE GEGEVENS

3.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Voor de controleverklaring van de onafhankelijke accountant wordt verwezen naar het separaat bijgevoegde exemplaar.

3.2 Statutaire bepalingen inzake resultaatbepaling

De resultaatbepaling heeft plaatsgevonden conform artikel 18 lid 7 van de statuten van de stichting waarbij het resultaat wordt verwerkt conform het doel van de stichting.

3.2 Nevenvestigingen

ViVa! Zorggroep:

Handelsnaam: Stichting ViVa! Zorggroep

Nevenvestigingen:

- De Boogaert 37, 1901 GP Castricum
- Breestraat 154, 156, 156A, 1941 EM Beverwijk
- Lage Weide 3, 1906 XA Limmen
- Dokter Brugmanstraat 15, 1911 EN Uitgeest
- Plesmanweg 1, 1945 WK Beverwijk
- Heemswijk 1, 1964 RM Heemskerk
- De Omloop 22 C, 1852 RJ Heiloo
- Mozartlaan 1 b, 1921 XC Akersloot
- Wijkerstraatweg 61, 1951 EB Velsen-Noord
- Westerheem 90, 1964 EJ Heemskerk
- Lessestraat 8, 1966 SG Heemskerk
- Stationsweg 92 c, 1852 LN Heiloo
- Beatrixlaan 2, 8, 1947 HS Beverwijk
- De Santmark 1, 1901 WZ Castricum
- Zamenhof 65, 1962 GA Heemskerk
- Peperstraat 17, 1941 GA Beverwijk
- Maltezerplein 29, 1961 JC Heemskerk
- Molenstraat 1, 1911 BR Uitgeest
- Mozartstraat 91, 1962 AB Heemskerk
- Geesterduinweg 5, 1902 CB Castricum
- President Kennedyplein 233, 359, 1945 SG Beverwijk
- Dellaertlaan 160, 230, 1945 WG Beverwijk
- Frank Sinatraplein 1, 79, 1945 WM Beverwijk
- Zonnedaauw 6, 1906 HA Limmen
- Steenhouwerskwartier 29, 1967 KD Heemskerk
- Van der Hoopstraat 57, 57A, 57B, 59 tm 95, 1945 TS Beverwijk
- Hoog en Laag 32, 1852 AX Heiloo
- Stationsplein 39, 1703 WD Heerhugowaard
- De Loet 1, 1851 CR Heiloo
- Lodewijk van Deyssellaan 4, 1985 CK Driehuis NH
- Saenehof 1, 1862 JA Bergen NH

ViVa! Vast:

Handelsnaam: ViVa! Vast B.V.

Nevenvestigingen ViVa! Vast B.V.: geen

Sensia B.V.:

Handelsnaam: Sensia B.V.

Nevenvestigingen: geen

Jeugdgezondheidszorg Kennemerland B.V.:

Voor de handelsnamen en nevenvestigingen van Jeugdgezondheidszorg Kennemerland B.V. en Centrum voor Jeugd en Gezin Kennemerland B.V. wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van Jeugdgezondheidszorg Kennemerland B.V. 2017.